

30396 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

జనవరి నెల 18 వ తేది శనివారము

No. 237

సంపుటము. ౫

కాళియంకి నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస బహుళ ద్వితియ ౨.

సంచిక ౨౩౭

నుండరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ

మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా గొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

గి. పి. గ కాక, నాండుగా చీట్లు కంపిటాకి క్యాలండరు ఖరీదు వో మా జూబిలీ యండ్రు.

కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట ముక్తము.

తామర తైలము

పండ్లపొడి

మోహిని తైలము

డబ్బీ 1-8 0-6-0

డబ్బీ 1-8 0-2-0

సీసా 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపదము

దగ్గు, తైత్త్యము, వడిశెము, రొమ్మువడిశెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పొట్టు,

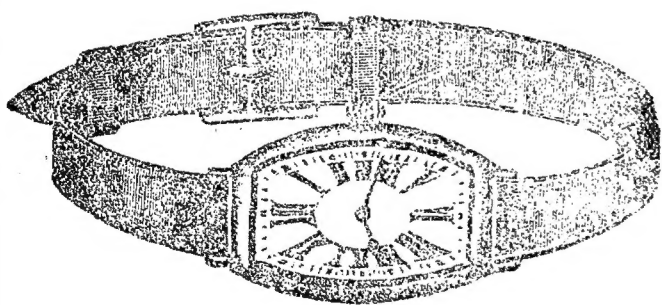
తెలుగులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కనిదబ్బీతో కల రూ. 0-3-0; డబ్బీ 1-8 రూ. 5-6-0. పోస్టుఖర్చులు చేజు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి.
6, తంబు శెట్టి ఏజి, మదరాసు.

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను !

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే !

ఎలక్ట్రా వాచీలు

మనమైన తేజాతేక పని చేయును. ఏ దేశమందున్నను ఏ స్థలమందు యుంచినను సరిఅయిన గంటలను తెలుపును. భూసైన్యములకును, నావికాదళమునకు,

(1049)

వ్యాయామక్రిడాపరులకును అనుకూలించును.

గడియారములు పెక్కు-రకములు మా వద్ద గలవు. నమ్మకపైవవి. చాల స్వల్పధరలు.

సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టిన్ని సరియైన కాలమును చూపునట్టిన్ని గడియారములను సప్లయి

చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమున

కుపయోగించు గడియారములు కలవు.

అందఱివద్దను దొరకగలవు.

వినంటు:— జి. ఇ. సంవత్సర శెట్టి అండుకో, ఎస్.ప్లనేడు, మదరాసు.

అంద్రోగ్రముము.

మొదటి క్రొవ దాండ్ల ముద్రాపకములతో కలయింపబడిన
సూక్ష్మ సందర్శనము, పరిశోధనము, యంత్రాంగము
మును, వారి చిత్రములు, చిత్రాభివృద్ధిగలవు.
రెల రూ. 1-8-0. పోస్టులేదు.
అండ్రి కెట్రి కా కార్యాలయము, 7, రెండు శెట్టి ఏజి,
మదరాసు.

క్రికెట్టు యొక్క గోళాభివృద్ధి గోళాభివృద్ధి

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అండ్రి కెట్రి కా కార్యాలయము,

పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

A BEST OPPORTUNITY.
REDUCTION SALE.

FOR
THE CELEBRATION OF SUCCESS
of our Glorious Emperor and his allies in
The Great European War.

The following books of our publication
will be sold at reduced priced at the rate of
25 per cent. Less than the original cost
(Postage etc., Extra for all Books)

Mr. G.W.M. Reynold's Novels
Big Type Editions.

	RS. A.
1 Mary Price or The Memoirs of a Maid-Servant in 8 Vols.	5 6
2 Bronze Statue or the Virgin's Kiss in 4 Vols.	2 0
3 Loves of the Harem, A Tale of Constantinople. 4 Vols.	3 0
4 Rosa Lambert or Memoirs of a Clergyman's Daughter in 4 Vols.	3 0
5 Margaret or The Discarded Queen in 4 Vols.	3 0
6 Canonbury House in or The (Queen's Prophecy) 3 Vols.	2 4
7 The Mysteries of Old London or The Days of Hargarth, 3 Vols.	2 4
8 Pope Joan or the Female Pontiff in 3 Vols.	1 12
9 Faust—A Romance in 2 Vols.	1 8
10 Mary Stuart or Queen of Scots	1 4
11 Soldier's Wife in 2 Vols.	1
12 The Seamstress or The White Slave of England in 2 Vols.	1 0
13 Robert Macaire or The French Bandit in England in 2 Vols.	1 0
14 The Young Fisherman or The Spirit of the Lake. Complete.	0 10
15 Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 Vols.	1 0

The above reduction will be allowed only
for orders received from the 15th December
1918 up to 15th February 1919.

Apply to:—

The SUPERIOR WATCH Co,

536

Post Box 167 (A) Madras. E.

లోక ప్రసిద్ధి జెందిన కంచి జవుళిదినములు.

సరసమైన తెలుగు! చాచుకు ఉత్తరవాదము!!

సాగనైన తెలుగుకు కొండు గల కంచి పట్టుచీరలు.

రూ 30 లు మొదలుకొని రూ 50 లు వరకు, పట్టురవికలు

రూ 2 లు మొదలుకొని రూ 5 వరకు. హోమెమార్ట్ చీరలు

మొదలగు జవుళిదినములకు క్రింది విలువములకు ప్రాయము.

1 00 చిత్రం అండ్ కంపెనీ, కంచి.

ప్రకాశమాసమును బ్రూబ్రాకుసిరావెళ్లు

ఒక చిత్ర ఒక బుద్ధి సిరా నింటుండువానగును చాల

వృద్ధిచేయును ముందు ఒకమాత్రం ఉపయోగించి బాచిన

ఇవ్వని బాచులో దొరకువాని కన్నులీరింపె శ్రేష్టమైనది

మీకే తెలియను. ఉత్తర సౌఖ్య తైలములైన అంగమున

వాయువలయును. ధర: బ్రూబ్రాకు 144-కి 15 అణాలు తపాల

కూలి 0-4-0 చేరు. ఎట్ట సిరావెళ్లు 144-కి 1-6-0 తపాల

చార్జి చేరు. కలహవాదియు (నాసి కొనకన్నకు.

THE INDIAN INK MANUFACTURING CO

1272) 61, A Ice factory Lane, Calcutta.

GET GOOD SIGHT.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble-they will correct your sight, but what you want is a thing to cure your eyes, viz: the Actina Treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it is simplicity itself remove the two screw caps from the Actina Instrument releasing the powerful vapour which applied to the eyes and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataracts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs. 25 8 in an Actina and save specialists' fees. Valuable booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease" containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina H. P. Sole Agent, Batola (India).

The Actina Way.

TAKE THE OFFENSIVE AGAINST CATARRH.

Many people are inclined to neglect this disease in its early stages—don't commit such an error! Catarrh gives rise to many diseases such as—Bad Sight, Deafness, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Sore Throat, Influenza, etc. To effectively cure and Catarrhal disease you "must remove the Catarrh and that is what most remedies fail to do. The Actina Treatment gets right to the root of the trouble and the powerful vapour courses through even the minutest nerves and blood-vessels in direct contact with the affected membranes, removing the congestion, and restoring healthy circulation. Invest Rs. 25 8 (plus postage, etc.) in an Actina and save specialists' fees. Valuable Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing particulars of our Conditional Trial Offer and testimonials, post free from Rai B. S. Bhandari, M. A., Batola (India.) (669)

ACTINA NATURAL TREATMENT.

Actina Cures Deafness.

Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.

The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapour emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal health and activity.

Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eczema, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Headache, Sore Throat, Influenza, etc. Costing only Rs. 25 8 (plus postage, etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing useful health advice and full particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Batola, (India)

Natural Actina Treatment.

JUDGE BY RESULTS.

Read the remarkable testimonials from both medical men and the general public and see what Eretruss has done for those suffering from Functional Weakness, Exhaustion and Impotence even after other remedies had failed. Eretruss is the outcome of years of study and research and Dr. Blair's Principle of "Obstructive Hypaemia," on which it is based, is one of the wonders of medical science.

The Eretruss is a "specialist" itself in all but cost: always handy, a sure and natural cure for these diseases, yet the total cost of an Eretruss is only Rs. 15. (plus postage, etc.), a low price indeed for such a miracle-worker. Before you forget, just sit down and write for the Free Descriptive Booklet—it may mean New Life to you. Address to ERECTRUS (A.P.) Sole Agency BATOLA (India.)

DR. BLAIR'S ERECTRUS.

మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసన

126

(విశదము) ఆటో దిల్ బహార్. (విశదము) కాబులము.

ఇట్లుగా పురుషుల కనుదలము, సాహసము, శక్తి, మనోహరము, ఆటో-హాటాగాని, సారాదయ్యగాని, చెర్చుచున్నట్లు సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ కుచాలపై కొన్ని రిందువులు—విశదము—జనోగ్యమును నువాసన నిర్మలమయము.

ఈ క్రింది పరిమాణముల నీ సారముల వండును.

అన్నపూర్ణ (అర దాం) నీటి 1-1 డ 0.2-0
మధ్యరకము పై 1-1 దాం " 0.12-0
తేనెకానె 2 " " 1-4-0
పెద్దపై 4 " తేనె 1/2 టోన్ " 0.1-0
పి. పి. టెన్సూ బుడ్డి 1-3 0.6-0, రి బుడ్డు 0.1-0 ప్రశ్నోకము.

పల్లెటూరు, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధులను ప్రతిపాదనలతో దొరకును. నీ ఆనోగ్యము సకల సెంటు కలవు. కావున, తమ సొంతపురుషుల నీ సారమును, కావ్యమును ఆటో-దిల్ బహార్ అను పుస్తకమును పొందెను. ఈ ఆటో-దిల్ బహార్ అను పుస్తకములను పరిశీలించుచు నోరునాటి దీనిని సాక్షిగా ప్రాసెస్ అవగామియును నువాసనగాని ఆవిష్కరణను గొందును.

హామీయములను అంగీకరించుచు (దీని అంతు తెలియక కలసి) 155, బాబూగోపాల్ పిల్ల, జంబాదా. వ్యాపార రేఖములు:—తెలుగు, తమిళ, తంగూట్టి, వైకానామోడ్డు, మలదాను

కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు తాలూకా కొవ్వలి గ్రామమునకు వెలమటివాని సత్రములో చెరులు సభచేసి. కొవ్వలి శ్రీభానుదేవక నాటిక ప్రమాణమునాని పుకలనాటికను నుచితముగా ప్రదర్శించి.

బండరు ముగిసిపోతే గురించి యొకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—7-వ తేదీ సామంత్రము 1918-19 సంవత్సరపు రివెన్యూ డివిజను 1918-2) సంవత్సరపు బడ్జెట్టును చర్చించుట మా పురపాలక సంఘసభ్యుల సమావేశమై. సంఘ సభ్యులు పట్టణ పోకర్నకును ఎట్టి ఏర్పాటులు చేసెదరా? విచారణచేయుట కల మావోట్లు కొందరము ఆవోగూడి తిమి. సంఘసభ్యులలో నొక్కరైనను పట్టణమునందలి రోడ్లులను, నీటిని, పురపాలకసభ్యులను బాగుచేయు అంశములను గూర్చి ముచ్చటపడవలె. నీ పురపాలకు చేయు సమాచారము ఆనోగ్యము లేదుగా! కలవుకాలము కష్టము గుమాస్తాల కలవు భర్తలను యాధర్వకము అవసరము లేదని తీర్మానించి తమ ఉపాధ్యక్షులను వెలియచ్చి. ఇంతటనే నను బండి పురపాలక సేవార్లు, సేవ చేసిన సంఘములను స్థాపించి, పురపాలకసభ్యులను గాటుపనులనుండి వాలసే సభ్యులు గ వెన్నెకోనుటకు భీతిపెట్టినదని కాక. పర్యవేక్షకు సంఘ సభ్యులుగానున్న వారిని బాధించుటకు కారణములను చేసెదరు గాక. ముగిసిపోతే ఏర్పడి ఏలది సంవత్సరములు గడచిన తన సంఘసభ్యుల వెన్నెకోనుట చేయు చేయవలె తెలియకుండుట, కోరనీ గాను. ఇక ముగిసిపో సంఘము వారలు బడ్జెటు వివరములను వివరించుచును పత్రికాపత్రికలను తెలియచున్నది మా పురపాలకసంఘ సభ్యులు ఒకచక్కానును కోరుకుట పత్రికలను పరిశీలించి తమ భర్తలను ఎంతోవలదు గాక.

ఒక రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—10 వ తేదీ ఏలూరు తాలూకాయందలి చాటపూరు, బాలిపూడి, మాచేపల్లి, పోలంగి, యేలూరు, పెదనాడు, చండ్రుపాడు, కట్టూరు, పిడియం, పెదనోలు, భీమదోలు, పూర్ణ, గుడుగోలక, నాగులపల్లి, బోతునూరు, చాలగుడి, బోసరాసు మున్నగు గ్రామముల భూస్వాములు కొవ్వలి గ్రామమున సమావేశమై రెండుకులకు ఉపయోగకరములను ప్రస్తుతము వాడు పొందుచున్న యిక్కట్లను నివారించుకొనుటకు ఉపాయములను గురించియు చర్చించి. సభకు నుంకర నిశచయ్యుచోదగినారు ఆవిధత్యమును జరిపించి. సభకుండు ఆయిదు తీర్మానములు చర్చింపబడెను.

కృష్ణాజిల్లా భీమవరమునందలి మా స్వకీయవిభాగము ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మా గ్రామములో చిరకాలము క్రితము క్రితమునది ఎడ్వర్డు కాలగేషెట్ చెలువుకు మాయూని యొక ప్రస్తుతపు చెయిర్ డిక్ సుమూరి కేమరావు పంతులు గారి కేమరే ప్రస్తుతము నీడనయ్యగోడె క్రితమునది చెలువులో నీరు వెట్టుబడుచున్నది. మూడు 15 సంవత్సరముల నుండి ఈ చెలువును నీరువచ్చుచున్నది. చెలువునందలి నీరు బయటికి వెట్టుటకు మాన్యుటలేదు. చాల కాలమునుండి గ్రామముల పనులనుండి నీటియెట్టి ఈ చెలువునకు కొంతకంత శక్త్య గలదు. మా గ్రామములో క్రితగా నిర్మింపబడుచున్న పేటలో ఆడిగిరానుచుండెదయ్యగాను 10 సంవత్సరముల భవనమందిర మనదను పురపాలక ప్రముఖ ఇచ్చి. ఇప్పటికే శ్రీరామ పురమనగాను మాయుడెను. రానుచుండెదయ్యగాని కోడలు శ్రీమతి రాజేశ్వరమ్మగారు 10 సంవత్సరముల చెల్వించి చెలువు క్రిందించి. ఈ చెలువు శ్రీ రాజేశ్వర చెలువు అని పిలువబడును.

కాకినాడ వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖను యొద్దనుండి)

రివిన్యూ.

కాకినాడ జనవరి 13:—మా జిల్లా కలెక్టరు మేజర్ బ్రిగ్జు గారు త్వరలో సెలవుమీద నీరు కేసుకునది వదలి కలదు. రివెన్యూ మెంటు విలివిపోయినందున పేరు మాన్యు సాహెబు బహదూరుగారు తిరిగి కాకినాడ తాలూకా తహసీల్దార్ బారు చార్జివైచిరి. తాటికుప్పా గావు నాయకు గారు రానుచుండెదయ్యుతాలూకాను బరితీయెరి.

రెయిల్వే

క్రితపల్లి తుర్కీషుల నమమ కొండకనుమగ్రేడి యెంటు హెచ్చుగా మున్నందున వారి క్రింది హంసవము నకు చేరువ నొక్కనేమన చేస్తునది రని తెలియుచున్నది. కాకినాడ బుచ్చకొల్లెమనుకు వెన్కొల్లెమనుండి చేరువదిన రహ రెయిల్వే యావరణమునకున్నది. యావరణములకు ముగ్గురి నీపలువారు సకలసామ్య భరించును. రోడ్డు స్థలమునకు తమ మాట్లాడుటలను రెయిల్వేవారు ప్రతికర్షణ జనవరి మొదటి తేదీన ఆరంభమొనరెట్లు నమనంద సాటంకెట్టు దురు. ఇంతటినుండి మును చేరువదని, బానిసాట్టుకు భంగము రానేరదని రెయిల్వేవారికి తెలుపుటకు ముగ్గురినీపలువారు తీర్మానించిరి.

నేరములు.

వెన్కొల్లెమను, రానుచుండెదయ్యు కాకినాడ తాలూకాలలో నిపుడు భూనీలు, బండిపోటులు, కన్నములు ఎక్కువకు నున్నది. పోలీసు డిప్యూటీ మాజిరంజెండెంటు గారి రాజగోపాలరావు పంతులు గారు శ్రద్ధ వహించి నేరములను పట్టుకును ప్రజల కలజిరి త్వరమున సెట్టుక ప్రశుత్తుములు చేయుచున్నారని తెలియుటకు సంకసనుచున్నది రెండవండు.

ఈ సంవత్సరమున రెండవండు తెరచెను కాలము గా ప్రకటించబడిన కాల్యములకొన్నిటిని. పి. డిల్లీయు వారు మూడవలదిరను వదలి (తెలుముగనున్నందున వారట్లుచేయవలె తెలియజెప్పవలె) జిల్లాసంఘమువారు కలెక్టరుగారిని కోరి. కలెక్టరుగారు చొప్పున జరిగించియుల కడదిన సెల 10 తేదీని ప్రాసీడింగు జారీచేసిరి. దీనినిగద్యముగ యిక్కడ టిపు యింజనీరుగారు తెరువ నిర్ణయింపబడిన కాల్యము మూడుట కు త్వరము కోరుచున్నారందున వారొకంటు ప్రయత్నము మానకొందని మండలేట కాల్య నలుపిరుసిన గారు 28 దింబరు తేదీని టముచేయుచిరి. అప్పటికిరెండుకు చాలకరము పొలుమువలెను చేసికొని కొంద రాటవర్షకు నిర్ణయ చేసికొనియుండి. ఇట్టి బాధ్యతాహీనమును చర్యలకు వగదుడు రెండుకు కలెక్టరుగారి కిట్టి లనిచ్చుచిరి. కాలవ్యవధి చాలదు. కలెక్టరుగారేమి ముత్తర్లు నిత్తుకోరుని నిరీక్షించుచున్నార. డెప్యూటీసర్కారుభగవంతు గల ఆనోగ్యగి యెంతో బాధిక ఇంకేమకపోయెను నియమించబడిన గాని రెండుకు రివిన్యూ పి. పి. డిల్లీయువారి నమమ నలిగిపోవుట తప్పనేరదు.

జరపతి సంఘములు.

రావుసాహెబు పత్రికెంటి సాగేర్వరావుపంతులు గారు పడుచున్న శ్రమలను నీ జిల్లాలో గాగ్రావరపతి సంఘముల సంఖ్య క్రిమియముగ హెచ్చుచున్నది. జిల్లా కోఆపరేటివు బ్యాంకింగు యూనియన్లకూడ భగవంతు కలెక్టరుగారు చూచుచున్న జిల్లా పరపతి సంఘముల వాకరెఫర్సు అమలాపురమున ది సెల 26, 27 తేదీలకు జరుగవైయున్నది. వానికి ప్రెసిడెన్సీ రిజిస్ట్రార్ మేజర్ హెమ్మింగువే దొరచారుకు దయచేయుచుంటు.

వివిధవిషయములు.

పోలవరం యెట్లెముకు కోర్టు ఆఫ్ వార్డుసు నాను తీసి కొనుంగతి యొకడు పునుసుకాతేడు. కలెక్టరుగారు నుండి రిపోర్టుయొకను రిపోర్టులో పోతేటు. నోదానీజిల్లా సంఘము వారి సాగునదిమీటిండు అవునోనోనో 19 తేదీని జరుగును. నోదానీసంధలపక మునో ముగ్గు సెబాభునగారి, ఈమరు సెలవులలో గాని జరుగబడును పీకాపురము సంఘసమనకు వివాదగా నెరుగు నింకని నియమించబడలేదు. ఎవరికోరిన పేర్లను వారివనోభిప్రాయకొలది ప్రకటించుచు సాధ్యసాధ్యముల నూహించుచున్నారు. సమర్థులకు బాగ్యుజేతరుడు వివాద కాగలదని పువురు నమ్ముచున్నారు.

బొంబాయి మరల సమకట్టు.

జనవరి, 16.

విచారణసంఘము.

బొంబాయి యొక్క తాలూకాధికార సంఘమువారు తమ కడపటి సభలో నిట్లు తీర్మానించిరి. — "బొంబాయి నగరము దిక్కు దేశమునది పనిచాండు" సమకట్టునుండివలన ఈ సంఘ సభ్యులకును వారి పరివారాదులకును ఎట్టిబాధయును గలుగుచున్నవో పరిశోధించి ఆయా సభ్యుల తరపున నీసభా సంఘమువారు సానుకూలముగా తగిన రాజీనామా యేర్పాటులను జేయవలయును; ఇందు చేసిన యేర్పాటుల కన్నీటికిరి సంఘసభ్యులెల్లరు నంగీకరింపవలయును. ఈలోన నేనభ్యుదయ తనపనివాడ్రతో నెట్టి రాజీనామానునను చేసికొన గూడదు." అని యొక విచారణసంఘము చేసినది.

యజమానుల కష్టములు.

విచారణసంఘ కార్యదర్శి యిట్లు చెప్పుచున్నాడు. — "రెండువందలవేలకన్నావేలమిట్టి ప్రతినిధులునీనభివేతించితూ తీర్మానము నంగీకరించిరి గావున నందఱు నంగీకరించినట్లే భావింపవలయును. సభకు కచ్చినవారు ముగ్ధులకప్పు తక్కిన అందఱును తీర్మానమున కంగీకరించిరి. ఆయాసరేనను అది కార మియ్యవలసినది నేమియు జెప్పక తొలగిపోయిన వలెనొంది. నా సంఘమువారిపుడు కట్టుదారుల ఇబ్బందులను శోధింపవలసి యున్నాడు. కట్టుదారులు కట్టుకట్టుటకు ముందుగా తమయిబ్బందుల సంగతి నేమియు నూచింపవలసివలెను. కట్టుదారులసంఖ్య అపరిమితముగ నుండుటచేతను ఈ పని చాల కష్టమైనది. కట్టుదారులు ముందుగా తెలియజేయు నందున వారిపుడు కోరునవచ్చును తరువాత యోచింపబడినది గాని ముందు యోచింపబడినది కావు. మరియు నీ సమయమున ముందుగా కట్టుదారులు పని నారంభించి కుండగనే వారు కోరిన కోరికలలో నేమిద్ర మంగీకరించినను వలకుబడి చెడిపోయి చాల నష్టము కలుగగలదు. 1914 వ సంవత్సరమునుండియు ప్రతి మరలవారి జీతములను నూటికి రెండు మొదలు 40 వరకును హెచ్చింపబడినది. అయినను దురదృష్టవశాత్తూ ప్రతిపనివానికి గించువలన లాభము కలుగలేదు. ఇందులకు కారణమొకటి గలదు. జీతములను హెచ్చించునపు డెల్ల పనివాండ్ర హాజరును తగ్గిపోవుచుండుటవలననే వారి కంతగా లాభము లేకున్నది. ఇందులకొక చిన్న ఉదాహరణము గలదు. నెల రోజుల నుండు ఒకరోజైన తప్పి పోకుండ నమ్మవారికి బహుమతుల నొసగు పద్ధతి కొన్నిమరలలో గలదు. ఆజమానుల సొంత గలిగిన మనుష్యుల సంఖ్య నూటికి 20 కంటె తక్కువగ నున్నది. ఈజమానులవలన అందఱికికంటెను స్వల్పజీతము నొసగ బడువాడు సహితము నెలకు 17, 18 రూపాయలను సంపాదించుకొన గలుగుచున్నాడు. ఉండలను బ్రష్టు కట్టకాదులు సహితము రూ. 19, 20ల చొప్పున సంపాదించ గలుగుచున్నాడు. ఏ మాత్రము నిపుణులకే నేతగాండ్రు. రూ. 40 ల చొప్పున సంపాదించుకొన గలుగుచున్నాడు. కట్టుదారుల కట్టి యిబ్బందులున్నను మొదట వారు పని నారంభించి పిదప తమ ఇబ్బందులను తెలియజేసికొనునెడల వారి మనపు లెన్నియు దయాద్రుబుద్ధితో విచారింపవలెను."

యంత్రాలయాధికారుల సందర్శించుట.

"ట్రెయిన్స్ ఆఫ్ ఇండియా" పత్రికావిలేజరి ఆనకమంది యంత్రాలయాధికారులను సందర్శింపగా వారి కింకరుంధమును సెక్కించెప్పిరి. యంత్రాలయాధికారులకును వారిపనిచాండ్రును నిద్రవలో నెట్టి విరోధభావములులేవు. వారిలోకొంత మంది ఇట్లు చెప్పిరి. కట్టుదారులలోన నేతత్వికత్తున తమయిష్టము సారముచేయ నడుమతీంపబడినయెడల జీతములను హెచ్చించు మాటనధికారులకే విడిచితాములతోను మాత్రో మరల పని నారంభింతురు. ధరలు పెరిగిపోవుటవలన వారిజీతములనుగూడ హెచ్చింపవలయునని పనివాండ్రు కోరినకోరిక బాగుగ నేయున్నది. కాని వారు మొదట పని నారంభించినపిమ్మటగాని ఏ సంగతియు నిశ్చయింపబడదని అధికారులు ట్టుపట్టి యున్నారు. ఇత్యును తామెంతము లాంగిపోయినను పనివాండ్రు దాని "నాతమపట్టి" మరలవరల కట్టుకట్టి బెడదించుచుండు రను అభిప్రాయ మునకమంది యజమానులకుగలదు. ఈభయలలో నెగరెనను తాము పట్టిపట్టె కావలయు ననిన ఈభయములను నష్టము కలుగునని యుజయజూని చెప్పెను. ఈసమ్యక్కట్టుత కొన్ని దినములవరకుండిన ఈ కోజులలో తయారచేయబడదగు వస్తువస్త్రమేగాక పని తనపోవుటవలన మరల పింపి పట్టి యో, భూమిపడియో చెడుటయు, వాటిని బాగు చేయుచు

కొడుటయు మొదలగు వ్యయములు తగులుదు. ఇకను ఈ కోజులలో ఉండితప్పనంత పనివాండ్రు నీరసించిపోవుటయు వారికి నష్టకరమే. పనివాండ్రు కోరిన కోరికల విషయమున సేక కమిషను జరుగుచున్నది. తమ తలచుచున్నాను. మూలకే 25 చొప్పున జీతములను హెచ్చించవలయుననుకోరిక బాగుగ నే యున్నది. కాని ప్రతిసందర్భమున ఒక కల జీతము కట్టకగ నీరు బయలు పనియు, కట్టుకట్టిన దినములకు గూడ జీతముల నీయవలయుననియు కోరిం కోరికలు మాత్రము కొనులేవు. ఏలన ఇందుమాటయును యజమానుల కహారవ్యయము గలిగి పక్షిమము భ్యంకము నొందును. ఏల నన కొన్ని మంత్రాలయములలో యజమానులు నెలకు లక్ష రూపయలకంటె నెక్కుడు జీతముల నొసగుచున్నాను.

కట్టుదారులను సందర్శించుట

అనంతర మా విలేజరి కట్టుదారులలో ననేకమందిని సందర్శించిరి. తాము కోరినవాటిని తప్పక ఇచ్చెన మని యంత్రాలయాధికారులు లిఖితపూర్వకముగ తెలియజేసిననేగాని తామి కట్టును మానమని వారు దృఢముగ నిశ్చయించుకొనిరి. ఏమియో యొక యంత్రాలయాధికారిని తాము విశ్వసించి పోవుటవలన తామందఱును కట్టులోబేరజేను. తామట్లు కట్టులో చేరబడిన తక్కిన కట్టుదారు తమచేసిపోవుచోయను భయమువలననే జేరిరి కొందఱు చెప్పిరి. తమ యజమానిని యెడ తమకట్టి విరోధభావమును లేను కాని వారు మాత్రము చాల వలకుబడిగలవారు. యంత్రాలయాధికారులే పనివాండ్ర స్థితియందుండిన తాము పడుచున్న కష్టములను వారు తెలిసికొనియుండును. ఏదెంటులకు రాసులకొని భవ మిచ్చిజేయు బడుచున్నది. వారి కట్టిభవము చిక్కుచున్నది? పనివాండ్రు తమకట్టితము లిచ్చి ఎత్తువననిన చేయించుటవలననే గదా! ఈ మహావ్యాధి ప్రభవములందును, మహామదనములందును తామెట్లు ప్రాణములను నిలుపుకొనదగునో వారిలొగతున్నాడు. ఏమియో నామమాత్రమున ప్రాణము నిలుపుకొనుటకు వారు బుణములసాను కావలసియున్నది.

ట్రెయిన్స్ ఆఫ్ ఇండియా అభిప్రాయము

ఈ సమ్యక్కట్టుకు గూర్చి విమర్శించుచు ప్రధాన వ్యాసమునందు "ట్రెయిన్స్ ఆఫ్ ఇండియా" పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—ఇందులో తెచ్చింపబడిన మొదటి పనిచేయుచుండుట ఈ సమ్యక్కట్టునందలి ముఖ్యంశము. ఈ కట్టు ఎంతో దృఢభావముతో నిర్వహించ బడుచున్నదియు నాశ్చర్యము గొల్పుచున్నది. అది సాధారణముగ దలచునంతకంటె నెక్కుడు సామర్థ్యముతో నిర్వహించ బడుచున్నది. అయినను ఆందోళనమును గలిగించునంత నులభముగ దాని నడగించుట సాధ్యముకాదు. మొత్తముమీద అల్లరి విశేషముగ లేదు. ఇది పోలీసువారి యేర్పాటులవలన ననియే చెప్పవలయునుగాని కట్టుదారులు కోపము నొందుకొనుటవలన మాత్రము కాదు. .... మంగళవారము నాడికవిలేజరి మార్కెట్ యంత్రమును వ్రాయుచు నిట్లు చెప్పెను. లోగడ యంత్రాలయాధికారులు జవాబిప్రాయమునంతకలక్ష్యము చేసినట్లు గానరాదు. దీనికి కారణము జవాబిప్రాయమును లక్ష్యముచేయని సంఘము వారి దోషముగాని వేరుకాదు. పత్రిక తమ యంత్రాలయాధికారులచే నెడమను సదుపాయములతోడనే జరుగవలసి యుండెను. ఇందుకు గూర్చి కిందటి యేప్రిలు మాసము నందు జరిగిన యంత్రాలయాధికార సంఘమునకు సర్దివ్రావాచాగారు పనివాండ్రస్థితిగతులను బాగుగ యోచించి యెక్కుడు జీతములను నమ్మమునను వాక్యములను ట్రెయిన్స్ వివరించెను. కట్టుదారులు ముందు పనినారంభించినే వారు కోరిన సదుపాయముల సంగతి యాలోచింపబడవలయునని యజమానులు తీర్మానము జెప్పి కట్టక తమ బట్టి సరుజనముగానే యున్నది. అయినను ముగ్ధికత్తి గూర్చినను తమయిష్టము తగిన సమాధానమునకు వచ్చుటవలనను.

వైస్రాయలు వచ్చుట

పూనాగరము నుండి హరీనా లాస్సరులు నేటిముదయము బొంబాయికి వచ్చిరి. వారిలో ముఖ్యునిగురు జెంటి నే అల్లరిపట్టెమున కంపబడిరి. నిన్న సాయంకాలము కాళాచార్య గడ్డ గుంపులు గూడినది. ఈ సంగతిని వినినెంటి నే రెండవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు సెబిల్వానుగారు అప్పాయిన్ తేగి వారిని చెల్లాచెదురు చేసిరి. నేటినుభ్యాస్తాము 1 గంటకు వారు సాయంభమోటారు కేటబులలో నచటి కేసరికి మరల వారల్లే మూగియుండిరి. కాని వారు కచ్చిన వెంటనే కట్టుదారులు మరల వెంటనే చెడనిపోయిరి.

నాకానిర్మాణపు పనివారు.

జనవరి 17.

నాకా నిర్మాణాలయములందు పని చేయువారలలో కొందఱు కట్టు కట్టిరి. వారు సార్వభౌమానులోనికి పోయిరి.

ఈమాసము వారి కొంతమంది దురాజముల నెత్తివేసి తలుపులు తాళములు చేసికొని లేచిపోయిరి. తక్కినవారు కట్టుదారులు ఇష్టప్రకారము తమ దురాజములను కొల్లగొట్టుచుండ మామయ నూరకుండవలసినవారైరి. ఈసంగతి పోలీసువారికి తెలిసి ఏప్రసాద సార్వభౌమగారి లోకమంది రక్షణభటులలో నవ్వోటి కేరెందరి. పోలీసువారు కట్టుదారులచుట్టూ రోడ్డుమీద సంచరించుచుండగా కట్టుదారులు చప్పుటలను గొట్టి నవ్వుచుండిరి. పిమ్మట మితాయి లొగడుల కొల్లగొట్టిన కట్టుదారులు మెల్లన క్రాంతి బలమును చేరుకొనిరి. అది నగరమంతటిలో నెద్దబలము. దురాజు గారుల అదృష్టవశాత్తు ఆచటి కన్నడే వచ్చిన సైనిక భటులా మూకలను తలమిచేరిరి.

అల్లరి వ్యాపించుట.

నేటి ముదయము ఆర్.వి.ఎం. దాస్యలోనుండు పనివారులలో 5 వేలమంది సమ్యక్కట్టిరి. తమకు కట్టుబట్టుటను, రోజు నకు నాలుగణా వృద్ధియు కచ్చిన కాజముని వారు కోరిరి. కట్టుదారులందఱును కర్కాలయమునుగిట జేరి. ఈసందర్భంబెంటు లాటరీగారు కొంతమంది రక్షకబలముల నవటించుడిరి.

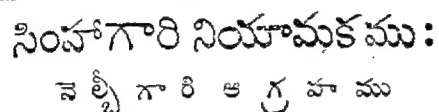
గురువారమునాటి సాయంకాలము యంత్రాలయాధికే శములంగు తిగినమ్మకప్పు డచ్చట నెట్టి యల్లరియును గని పించకుండెను. సాయంకాలము గుంపులు లాల్వాడి, డీ.తె.స్థి.లోడ్డుల వద్దనున్న చిన్న చిన్న అల్లగులు జరిగెనని తెలియకచ్చెను. డిక్టిన్సీ లోనుగడ్డ జరిగిన అల్లరులు క్రొంగుకరుమున కభివృద్ధిమొదెను. అచట నుండి పోలీసువారు తెలివిగా నుచేయునండిన తీవ్రములగు పోరాటములు జరిగి యుండును. మధ్యాహ్నము 1 గంట సమయమున నుమారు రెండువేలమంది పనివారు డిలివరీరోడ్డుమీదుగా పేరెజవద్ద నున్నవి. బి.సి.వి. రెయిల్వే కర్కాలయములకు బోన ప్రయత్నించుచున్నారని పోలీసువారికి తెలియకచ్చెను. ఈ సంగతి నాకలు సర్కిలవద్దనున్న ప్రధాన రక్షక కర్కాలయమునకును తెలుపబడెను. అయినను అచటనుండి రక్షకబలములు వచ్చులోగా ననేకమంది కట్టుదారులు అతరమయ, కేకలు చేయుచురోడ్డు వెంటజిరోసిరి. మార్గమధ్యమున నున్న దురాజములను వారు కొల్లగొట్టసాగిరి. రెయిల్వేపరివారల కది మధ్యాహ్నభోజనసమయము. కట్టుదారులను మార్గమధ్యమున నిలుకరింపకుండిన నచటి పనివారలకును కట్టుదారులకును చాల ఆరాట కరుగు పోరాటము జరిగియుండును. ఆరోడ్డుమీద సంచరించిన నిపాయిలు కట్టుదారులను మార్గమధ్యమున నిరోధించిరి. మరి కొంచెము సేపటికి ఆస్తాగారి వైసివలలో నచటికికచ్చి మూకలను చెల్లాచెదురు చేసిరి

సిటి విమర్శించుట.

జనవరి 17.

నేడు అల్లగాండా) వారికా కర్కాలయము నందలి పనివారులలో చేయుమంది సమ్యక్కట్టి. ప్రెస్సును, విక్టోరియా కర్కాలయముల నుండి పనివారు మాత్రము నెత్తుకొనే పనిని చేసికొనుచున్నారు. "డెడవో" కాళాచార్య మాత్రము కొంచె మకాళి గలిగినట్లున్నది. నేటికి పట్టణమునకును ప్రదేశమున దెట్టియల్లరులులేదని తెలియుచున్నది. కాని ఫోర్స్ లో జరిగిన యల్లరిసంగతి చెల్లాప మే మాత్రమున లేనపోయెను. వైసివలసంఖ్య నిరంతరము వృద్ధిచేయుచున్నది. ఇందు వలన కట్టుదారులకు మాత్రము చాల భయముగలిగెను. సాయంభమోటారు కేటబులను నగరమంతట తిరుగజొచ్చెను. కట్టుదారులకును పక్షిదేశములకు వైసివలను రక్షకబలములు బాగుకాకపో జుండిరి. జాకబుగూర్జునవద్ద మేజిస్ట్రేటులు పనిచేయుచుండిరి. రక్షకభటులును, వైసివలను సాయంభ కేటబులయను నిర్భయముగ నుండెను. హైదరాబద్ వచ్చుచున్న వైసివలు త్రొక్కుచు బుడ్లపై వాడించుచు మొదల జాగమాటులను నుండిరి. నిన్న సాయంకాలము 200 మంది కట్టుదారులు నాడ్లవద్ద వారి. ఈప్రస్తు కుటుంబసభ్యుల పోర్టు బ్రష్టు రక్తమేమను, సిటీ ఇంప్రూవు మొటు బ్రష్టు పనివారుల నెదిరించి వారు పనిముట్లును విసర్జించునట్లు చేసిరి. పోలీసువారును, 30 గురు వైసివలను వారిని తలమి చేసు ప్రయత్నించిరి. కట్టుదారులు వారి వై రాళ్లను దుగ్వసాగిరి. అంత వైసికభటులు తమ తుపాకుల నుక యోగింపవలసిన వారైరి. అప్పుడు జరిగిన పోరాటములో ఇద్దరు కట్టుదారులు మరణించిరి. ముగ్గురు దెబ్బతగిలెను. (ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు) లీ పనులలో నుండుటవలన దాడులు గారు అడిమనము మేజిస్ట్రేటుగ నిలువించబడిరి.

కార్యనిర్వాహకుడు.
అమృతాంజనం డిపో.

రాల్పట్టు కమిటీవారి సూచనల ననుసరించి, శ్రాత్తచట్టములు, తయారుజేయబడి, ప్రచురింపబడినవి, అసోసియేటెడు ప్రెస్సువారు దెలుపుచున్నారు. ఆ చట్టములు మాయెదుట లేకుండుటచే, మాయభిపాయము నిపుడు పూర్ణముగ దెలుపజాలము. రాల్పట్టు సంఘ నివేదికయందలి 17 వ అధ్యాయమునందు ప్రతిపాదించబడిన నిర్బంధములన్నియు అమలులోనికి రాగలవు. మొదటి చట్టమున నయిదుభాగములు గలవట. మొదటి మూడుభాగములందు, దండన పద్ధతులును, కోలదికాతిన్యము గల నివారణోపాయములును, విశేష కాతిన్యము గల నివారణోపాయములును, వివరింపబడినవి. నాల్గవ భాగములో ప్రస్తుతోపద్రవము బోనాదుటకు మార్గములు సూచింపబడినవి. 5 వ భాగముందు, ఇతర విషయములు గలవు. దీనికి తోడుగ ఇండియను పీసలు కోడ్లు, క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోడ్లను సవరించెడి చట్ట మొకటి ప్రచురింపబడినది. రాల్పట్టుసంఘ నివేదికయందు వివరింపబడిన, శాశ్వత నివారణోపాయములమలులో పెట్టబడును. మొదటిచట్టమునం దిముద్దబడిన 17 వ అధ్యాయములోని సూచనలను మాచమవరుల కరిశీలన కొరకై నిట వివరించెదము. ఈ సూచనలలో, నేరముల శిక్షించునవి కొన్ని గలవు. మరికొన్ని, నేరము జరుగకుండ నివారించెడివి గలవు. ఇంకను కొన్ని ప్రస్తుతాపాయముల దొలగించెడివి గలవు. మొదటి రెండు తరగతుల సూచనలను, అవసరము గలిగినపుడు మాత్రమే యుపయోగింపదగినవి. గవర్నరు జనరలు ఫభవారి ప్రకటనమునకు పిమ్మటనే, ఈ సూచనలమలులోనికి వచ్చును. గవర్నరు జనరలు గా రేభాగమున కేసూచనలు వర్తించునని ప్రకటించెదరో, ఆ భాగమునకు మాత్రమే యివి వర్తించ గలవు. మొదటి రకపు సూచనల ననుసరించి, రాజద్రోహ నేరములను విచారించుటకు, ముగ్గురు న్యాయాధిపతులు గల బెంచీలుండును. జ్యూరరులుగాని, అస్సెసరులుగాని విచారణ నిమిత్తమే పిలువబడరు. కమిటీమెంటుగాని, అప్రీలుగాని, ఉండనేరదు. నిందితులు లేని సమయమున దీనికొనబడిన సాక్ష్యము కయోగవడును. విచారణాకార్యక్రమములో కూడ కొన్ని మార్పులు గలవు. ప్రజలీవిచారణోచితమగుండ, కోర్టువారు నిషేధింపవచ్చును. రెండవరకపు సూచనలు నివారణోపాయముల సూచించును. ఎవని యొద్దనుండి యెవను, జామీను గోంపచ్చును. నిర్ణీత మగు నిబాధమునుండి బయటకు వెడల కూడదని, నెవరినెవను నిర్బంధింపవచ్చును. వార్తాపత్రికా సంపాదకులుగ నుండకూడదనియు, కరపత్రముల బయటకూడదనియు, సభలకు వెడల కూడదనియు, మొదలగు నిర్బంధముల నెవరిపైన నైనను విధింపవచ్చును. తనయునికిని గూర్చి అపుడపుడు దెలియబరచుచుండవలెనని, పోలీసువారి

ఎవరినైనా నేనను గోరవచ్చును. ఇంద్రకౌరవ, ఎవరినైనా అరెస్టు చేయవచ్చును. సర్వ జేయవచ్చును. నిర్బంధమున నుంచవచ్చును. నేరమున నేర్పించి ప్రత్యేకాధికారుల తేర్చుకొనవచ్చును. వీరు తమ విచారణను రహస్యముగ జరుపవలెను. సాక్షుల విచారణతో కలిపి ముందడుగు. విచారణలో న్యాయవాదుల లోకరించబడరు. తమ ఆశక్తికాఫలితముల నీ యధికారులు స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి దెలుపవలయును. మూడవ తరగతి సూచనల ననుసరించి, బేరతక్షణ శాసన మంతరించుటకు పూర్వము జరుపబడిన నేరముల నీ క్రొత్త శాసనముల క్రింద విచారింపవచ్చును. రెండవ చట్టములో, ఎల్లప్పుడూ నుండు సూచనలు చేర్చబడును. ఇవి పై పాటివలె అవసరము గలిగినపుడు మాత్రమే అనుమతి నుండక, పీఠముకొద్దీ క్రిమినలు ప్రాసీ జరుకోవలసిగా శాస్త్రముగ నిమగ్నమగును. రాజద్రోహ నేరములకు తగిన శిక్ష విధింపబడుటకై, కొన్ని మార్పులు సూచించబడినవి. సిండికేటు యొక్క పదాలల సామాన్యముగ జరిగిరావని యిదివరకు న్యాయశాస్త్రములో సూత్రము గలదు. ఆ సూత్ర మిప్పుడు మార్పుజేయబడును. తోడి నేరముని సాక్షులకు దానిని బలపరచెడి ఇతిరసాక్ష్యమున్నగాని, విలువ లేదని న్యాయ శాస్త్రమున సూత్రము గలదు. ఆ న్యాయ మిప్పుడు మార్పుజేయబడును. సిండికేటు యొక్క బుజ్జగించియు నెట్టి విషయములను వెలిబుచ్చుటకు నిర్బంధించ గూడదని క్రిమినలు ప్రాసీ జరుకోవలసి 43వ శెక్షను దెలుపుచున్నది. అవిషయమై గూడ మార్పుకావలసి బడును. ప్రభుత్వమువారు నిషేధించిన ప్రచురణముల గలిగినవారు శిక్షించబడుదురు. మొదటివారు శిక్షనొందినవారు నైరము తమనివాసమును గూర్చి ప్రాసీని పాటికై దెలుపుచుండవలయును. అట్టివారిని, రెండువత్సరములకు మించకుండ సర్వవర్తనమునకు జామీన్ యొమని గోరవచ్చును. లేనియెడల, వారి స్వేచ్ఛామునమును నిరోధించుటకును, సభలలో నుపస్థాపించుకుండ నిషేధించుటకును ప్రభుత్వమువారి కధికార ముండును. రాజద్రోహాద్యైక మున్నచోట, యిదివరకొకమా రట్టి వారు శిక్ష విధించబడినటుల సాక్షుల మీయవచ్చును. వై సూచనల ననుసరించి క్రొత్త చట్టము లేర్పరుపబడినవి. స్వపరిచాలనము సఫల మగునను సంతసమునకు భంగము కలుగునటుల, నిర్బంధ శాసనము లనుబట్టిని కేటించుచున్నది. ఒక వంక నిర్బంధము, వేరొకవంక సమాధానము, అను మార్గగారి కద్దతియే, యిప్పుడును అవలంబింపబడుచున్నది. ఈ వద్దతి పూర్వముకన్న నెక్కుడు విషయము గాంచునని దలంపజాలము. ఆంగ్లో హైందవ పత్రిక లీ సూచనల గూర్చి సంతసము దెలుపుచున్నది. జాన్లకు వరదరాజుల నాయుడుగారికి విధించబడిన 15 మాసముల శిక్ష యు చాల తేలిక యనియు, హైందవార్లందరును రాజద్రోహులే యనియు, మెయిలు పత్రిక ప్రలాపించుచున్నది. ఎట్టి కఠినపు ప్రాతలకు పాల్పడినను, నిర్బంధ శాసనములు తమ కంటపని ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలకు బాగా తెలియును. క్రొత్త చట్టములు శాసన మగునని, యిదివరకే నామ మాత్రాపశిష్ట మగు వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యముక ముంద యగంటి-టుల నెంచవచ్చును. పాలన పాలితులలో ఐరస్పర్ల పేమానుబంధము పెరుగువలసిన యిక్కలమున క్రొత్త నిర్బంధముల విధింపబూసెట మిగుల కోచనియము. అధికారులు దలపెట్టినది జరుగక మానదు. కాని, యిట్టి శాసనములచే హిందూ దేశపు భావిస్థితి ఎటులుండునో దూర మాలోచించి, యిక నైనను ఈ చట్టముల నుపసంహరించుటకు ప్రభుత్వమువారి ధర్మము.

స్వయం నిర్ణయాధికారము

అమృత బజారు పత్రిక కాంగ్రెస్ దేశమునుండి యాక్రమించి విజ్ఞానమును పబడెను.

“సంధిసభ వారి యెదురు, హిందూ దేశపు విషయమును దెలుపుట ముఖ్యమనవలసి ఇంగ్లండులో నున్న హిందూ దేశపు ప్రాంతము. సంధిసభ వారు వివేకమును నాన్చి విచారింపబడునని, స్వయం నిర్ణయాధికారము గూర్చి అలోచించెదరు. హిందూ దేశమునకు స్వయం నిర్ణయమున కాంగ్రెసు విధాన మొసగుటయే. స్వయం నిర్ణయమును హిందూ దేశమునకు గావలయు నని భావించి దెలుపుట లాభకరము. కాని యిది నెరవేరు కుంటుందో సభను సరాసరిగ ముము చేరలేదు. ఇటుల జేయుచే ప్రభుత్వమువారికి కోతముగలుగవచ్చును. ప్రభుత్వ ప్రతినిధులచే నీ కార్యము నెరవేరజాలదు. ఇందుకు మా కోత మార్గము దోచుచున్నది. హిందూ దేశము స్వయం నిర్ణయము గోరుచున్నటుల, విభావారికి దెలుపవలయు ననియు, ఈ సందేశపు ప్రతులను సంధి సభాధ్యక్షునియొక్క బెట్టవలయు ననియు, లాయగుజాగిగారి భావితీయులు గోరవలయును. జనవరి నెలాఖరుగా, ఈ సందేశమును ప్రధానమంత్రికిని అధ్యక్షునికిని జేరవలయును. హిందూ దేశము దన్ని భాగములనుండియు వందలకొలది సందేశము లంబుడవలయును. సంధి సభ వారి విషయమై విశేషముగ నేమియు జేయజాలరు గాని, ప్రధానమంత్రికిని, వారి ద్వారా సంధిసభకును జేరెడి సందేశములకు విలువ యధికముగ నుండును. మీ రీ విధానము సంగీకరించుచో, వెంటనే కాన్యా చరణమునకు గడంగవలెను. సందేశములు దీక్షముగ నుండ నక్కరలేదు. హిందూ దేశమునకు స్వయం నిర్ణయము గావలయునని తెలిపిన మాత్రమున చాలును. లండను టైముస్ పత్రిక, స్వయం నిర్ణయ సూత్రము సంగీకరించుచు, అది హిందూ దేశమునకు మాత్రము వర్తించదని తెలుపుచున్నది. హిందూ దేశ మొక జాతిగాదని యాకస్మిక యధిక్షేపించుచున్నది. హిందూ దేశ మభివృద్ధి గాంచవలె ననిన, స్వయం నిర్ణయాధికార మత్యవసరము. ఈ యభిప్రాయమే ప్రధానమంత్రిగారి ద్వారా సంధిసభకు దెలుపుట మాయుద్దేశము.”

సంధిసభ గూడినది. తరువాత వాతావరణము చాలుచున్నది. భారతీయు లిక నైనను మేల్కొని, కాంగ్రెసు కీర్తనను సఫల మగుటకు ప్రయత్నించెదరా?

సంధిసభ : రహస్య కార్యక్రమము

సంధిసభలో జరిగెడి విషయము లెప్పటికప్పుడు తెలియు నని అశకుమచుంటివి. కాని, అధికారులు పంపెడి పత్రమానముడప్పు, వేరొక సమాచార ముంబడిగూడ దని, యుత్తరు వీయబడుటచే, ఆశాభంగము కలుగుచున్నది. సంధిసభా కార్యక్రమముగూర్చి ఎల్లరు ఆమరతతో నిరీక్షించుచుండును. సభ్యము తెలిసికొన గోరుచుండును. ఈ విషయమై దా పరికి ము లాభకరము గాదు. సంధిసభ బహిరంగముగ జరుగునని, ప్రజాభిప్రాయ మెప్పటికప్పుడు వెలిబుచ్చుటకు వీలుగలుగును. ఇట్టి విషయ కరస్పరి నివాదముల గూడ త్వరితగోచరియ్యరీతిగలవు. పెద్దజాతులలో అభిప్రాయభేదములు గలిగెననియు, చర్చ తీవ్రముగ జరుగుననియు తెలియుచున్నది. సభ బహిరంగముగ జరుగునందుట కిది సరేయగు కారణము గాజాలదు. అంతర్జాతీయ సంబంధములలో రహస్యాలలో చని దీక్షివేయవలయునని కోరెడి సంధిసభ వారు, తమ కార్యక్రమమును రహస్యముగ జరుపుట వింత గలిగించుచున్నది.

కాంగ్రెసు రాయబారము : అంగీకారపత్రములు

కాంగ్రెసు రాయబారులలో 15 మందికి ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలుట కంగీకారపత్రము లొసగబడెనని తెలియుచున్నది. సంఖ్య చాల స్వల్పముగ నున్నది. అయినను, కాంగ్రెసు సంఘమువారు కాలయాచన గావించక తమ ప్రతినిధుల నెన్ని కొనుట భావ్యము. వీరు ఢిల్లీలో సంగీకరింపబడిన తీర్మానముల గూర్చి ఆంగ్ల ప్రజలకు స్పష్టముగ దెలుపవలయును. స్వయం నిర్ణయాధికార మవసర మని నిరూపించవలెను. అట్టి రికార్డును, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము నెట్టి నిరోధము గలుగకుండ కాపాడవలెనని, వీరు పట్టకరచవలెను. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు తమ విధ్యుక్తమును నెరవేర్చి సాత్వి దేశము నుద్ధరించెదమనాకముని కోరుచున్నారు.

స్థానిక వార్తలు

నిప్పు జాత్యుద్ధరణ సంఘము:— శేఖరయ్యు 8 గంటలకు చాలిపేటలో స్వామి బ్రహ్మయంద జంబువాధ ముగార్లు నీతినిగురించి మాట్లాడుచును.

దచ్చయప్ప కళాశాలాంధ్ర సమాజము:— మువవరికి బాలవంశీయులకు ఆర్యముగ గారి ఆంధ్ర కావ్యములు, నాటకములను గూర్చి బ్రహ్మశ్రీ పి. కళారామ శాస్త్రి గారు (నెల్లూరు) సోమవారము 20 వ తేదీ 4-80 గంటలకు దచ్చయప్ప కళాశాల II వి. గలలో ఉపన్యసించెదరు.

కస్తూరిరంగయ్యంగారి యుపన్యాసము:— మదరాసు కాంగ్రెసు కమిటీ చరణసభ, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సంఘము, స్వరాజ్యసమితి, మదరాసు రాజభాగ సంఘములవారి యాజమాన్యము క్రింద శేఖర సాయంకాలము 5 గంటలకు గోళేనుమండెరమునందో గొప్పసభ జరుగును. ఎన్. కస్తూరిరంగయ్యంగారు వెంగ్లాను యాధిపతిగవలించును, అచ్చటి రాజకీయ వాతావరణమును గురించి చూడవలయును.

కనకమగ్నాంబ దేవాలయము:— దేశవాదయందు గల శ్రీకృష్ణ దుర్గాంబ దేవాలయముయొక్క ఆరాధనము ముల పాలనముగారికు పీఠము నొక దాని కయ్యా చేయింప నోరును. దేవాలయ సభాధ్యక్షులు కోర్టుకు నొక దానా ఆధ్వర్యమునరలుగా ముక్త్యపుతో తేబడినది. కోర్టువారు 1 వ తేదీనాడు, మొదటివారు ప్రతివాదులకు అర్జులు దేవాలయనిధి ద్రవ్యమును ఖర్చు చేయుట గారి, వసూలు చేయుట గాని కొంతకాలమునకరకు చేరుగుననని మొదటి ఇంజంక్టర్ నిచ్చిన యొకరు మాకు ప్రాయశ్చిన్ను.

గుంటూరులో ప్లేగు:— ఈ వ్యాధి తగ్గునూచనలు కనబడుటలేదు. ఆగ్రహారంబడి ప్లేగు యంతర పేటలలో నున్న వారికే ప్లేగు కలుగుచున్నది. అందుకే పేటలో భూద వ్యాధి వ్యాపించినది. ఇంతవరకు 182 మందికి ప్లేగు సోకినది. 107 గురు చనిపోయియున్నట్లు గుర్తించి తక్కువల్ల తెలియుచున్నది. ప్లేగు భీతిచే టవున్ హైస్కూలు క్రిందికొనుట 15-3 వైద్యవలకును వైక్లానులు ఈ నెల 20 తేదీ వరకును సెలవు తీయబడినది. కాలేజి మూయలేదు. (కర్నూలు)

మదరాసు సగర పాలిసెన్సర్స్ సంఘము:— సంఘమువారి సాధారణ సభ యొక్క జనవరి 21-4 తేదీ మంగళవారము సాయంకాలము 5-15 గంటలకు జమ్మమందిర ముందు జరుగును. ఆందు స్టాండింగు కమిటీవారు చేసిన కార్యక్రమమునుగురించి కొంతమంది సభ్యులు ప్రశ్నించే మునుకు. పల్లె గురుస్వామిశ్రేష్ఠి గారు సముద్రపుబాధన నున్న చర్చపు గిట్టుగుల వై సెప్పుల విషయము, జి. పి. పత్రికముగారు సముద్రపు తీరపు జనంత్యక్తిగురించి మానించి న విషయమును, సెప్పులు ఇంజనీరుమగారి అక్రమము, నగరము రహద్రులు, నీటి విషయమున గల ప్లేటుమెంటులు సభలో ఆలోచించబడును. పి. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు, కార్పొరేషను వాతవిర్యామునకు బృతికేము గా చూపుచుండుటకు చేసి నందులకు అసంతృప్తి కావున సుక తీర్మానము నుపసాదించెదరు.

ముద్రాముము

(తైలుదనీసనీ)

సంధిసమావేశము

1000 మంది ప్రతికా ప్రతినిధులు

పారిసు, జనవరి 15:—వేయిమంది వార్తాపత్రికా ప్రతినిధులు సంధిసభకు వచ్చిరి. ఇందు 500 మంది ఆమెరికనులు.

కార్యక్రమము.

లండను, జనవరి 15:—పారిసునుండి యీ క్రింది ప్రకటనము తెలుపబడినది:—సంధి సభావిషయమును గూర్చిన ప్రథమ సంభాషణలందు పాల్గొనిన ప్రభుత్వములు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా సభా కార్యక్రమ విషయములను ప్రకటించు కొనునట్లు ఇదిగఱకు నిర్ణయింపబడినది. వేటినుండి అందఱును కలసి ఒకే ప్రకటనమును ప్రకటించుటకు నిర్ణయించబడినది. ఈ క్రింది వివరములు బ్రిటిషు ఆమెరికను ప్రతినిధులచే ఆమోదింపబడినవి.

ప్రథమ సమావేశము

యూనైటెడ్ స్టేట్స్ (వెసిడెంటు, మిక్రిమందలి రాజ్యముల ప్రధానమంత్రిలును విజేకాంగ మంత్రిలును, పారిసులండను లందున్న జపానీయరాయబారుల సహాయమున నేటిదిగము రెండు వారములు 4 1/2 గంటలసేపు సభజరిపిరి. ఈ సభయందు సంధిసభాసభంధనల చర్చ ఇంచుమించుగా పూర్తిచేయబడినది. ఇతర విషయములతో పాటు ఈ క్రింది రాజ్యముల కీక్రిందిధమున ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని నిశ్చయింపబడినది. యూనైటెడ్ స్టేట్స్ 5 గురు ప్రతినిధులు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము 5 గురు, ఫ్రాన్సు 5 గురు, ఇటలీ 5 గురు జపాను 5 గురు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు ఆస్ట్రేలియా, కెనడా, దక్షిణాఫ్రికా, ఇండియా (సంస్థానములతోనూ) లకు చెందిన ప్రతినిధులు న్యూజీలాండుకు 1 గురు, వెజెటుయల్ 1 గురు, బెల్జియం, చైనా, గ్రీసు, బోలండు పోర్చుగల్, సెర్బియా, వాటియా, రోమేనియా, సెర్బియాలుకు చెందిన ప్రతినిధులు సయూం, హూల్లా, గాటిమాల్, హేటి, హండూరాను, ట్రెవీరియా, నైగర్లా, వెనేజులకు ఒక్కొక్క ప్రతినిధి, మాంటెనీగ్రోకు 1 ప్రతినిధి కాని మాంటెనీగ్రోయందు రాజకీయస్థితులు చక్కబడకముందు ఆ దేశపు ప్రాతినిధ్య విషయములు నిర్ణయింపబడవు.

సభవారు ఈక్రింది ముఖ్యమూతముల నామోదించిరి:— ప్రతిదేశపు ప్రతినిధి సంఘమునందలి వేర్వేరు కృత్యము వేర్వేరుగా పరిగణింపబడక ఆసంఘము ఏకముగ పరిగణింపబడును. కాని ఆసంఘమున నుండు ప్రతినిధుల సంఖ్యలను సభయందు ప్రాధాన్యముగాని బలముగాని ఆ సంఘమునకు గలుగదు. ప్రతిదేశమును నిజస్థితిబట్టి పరిగణించి కలిగియుండవచ్చును. ప్రతిదేశమువారును తాము నిర్ణయించుకొను ప్రయత్నము చేయు లోనే తమ తమ దేశపు జీవనాధారములనుంచవచ్చును. వైఫల్యములమున బ్రిటిషు దేశపు 5 గురు ప్రతినిధులలో ఆధిని వేరే ప్రతినిధులును (న్యూఢాండ్లండు ప్రతినిధితో నూ) ఇండియా ప్రతినిధియును నుండును.

సంధిసభ వార్తలు

పారిసు, జనవరి 15:—ఆధికారులు ప్రకటనము నందు జెప్పబడిన వివరములుగాక వార్తాపత్రికలు ఎక్కువగా నేమియు సభా కార్యక్రమమును ప్రకటించగూడదని సంధి సభవారు నిశ్చయించిరి. సంధిసభా చర్చలలోనే విషయమును బహిరంగము చేయవలెననుటకు సభలోని కార్యకర్తలువారు వాగ్దాన మొసర్చిరి. ఈ సంధిసభయన వార్తాపత్రికలు తమ తీవ్రాక్షేపణమును దెలిపి కుట్రబంధనపు తీవ్రతను తగ్గించగలవని కోరుచున్నవి. అనేక ప్రాంతకాల వార్తాపత్రికలు ఈ విధముగా సంధిసభను తెలులో జరుపుచుండుటకు ఖండించుచున్నవి. కాని టైమ్సుపత్రిక పారిసునది తిరిగి స్థితిగతులు బాగుగా తెలియకపోయినను, ఆధికారుల ప్రకటనములు మాత్రమే పత్రికలకు మూలాధారములు గాకని తెలుపుచున్నాడు. ఆధికారుల ప్రకటనములేగాక ప్రతిదిన సభ జరిగినవారునాడు ముందటిదినపు సభావివరములు విశేషముగా ప్రకటించబడును.

హిందూ దేశ ప్రాతినిధ్యము

లండను, జనవరి 15:—పారిసునుండి యీక్రింది తిండి వార్త వచ్చినది:—ఆధినివేళములకును, హిందూదేశమునకును సంధానములకును ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలయు నని లాయడ్ బార్ని గారు తీవ్రముగా వాదించిరి. యుద్ధవిషయమున ఆయాదేశములు చేసిన సహాయము ననుసరించి ప్రాతినిధ్య మొసగవలెనని లాయడ్ బార్ని గారు తెలిపిరి. ఆమెరికను లీ నూచనను ఆమోదింపలేదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కంటే ఎక్కువ మంది ప్రతినిధులుండుట ఆక్షేపణీయమని వెసిడెంటు విల్సను గారు చెప్పిరి. సోమవారమునాడు సభముగిసిన యనంతరము ఈ సమస్య బాగ్రత్తగా యోచించబడినది. యంగ్లవారమునాడు ఆమెరికనుల ఆక్షేపణ ఆట్లే నిలబడియుండినను, సమాధాన మొకటి కుదిరెను. ప్రాన్సు, ఇటలీలు బ్రిటిషువారి కను కూలముగా సమ్మతుల తెలిపెను. కాని ఈవిషయమున ప్రాన్సుకుండినంతటి ఆతురత ఇటలీకి లేకుండెను. జపాను తక్షణమే అంగీకరించెను. లాయడు బార్ని గారు న్యూఢాండ్లండుకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును సంపాదించుటకు పోయిరి. చిన్నకాటుల (ఈచిన్నకాటులలో బ్రిటిషు ఆధినివేళములును జేరియున్నవి.) సంధిసభయందు సంధిసభా కృతహారములలో నేనియైన ప్రత్యేకముగా నన్వయించునో ఆయాదేశప్రతినిధులు అనేక సభల యందు పాల్గొందురు. ఏ యే విషయములు వారి కన్వయించునో తెలిసికొనుట కష్టము.

బ్రిటిషు కార్యక్రమము.

లండను, జనవరి 16:—లాయడ్ బార్ని గారి ప్రత్యేక కార్యక్రమమువై వారస్య గారు (యుద్ధమంత్రివర్గసంఘ సభ్యుడు) సంధిసభకు వెల్లి యుండిరి. వారితో మొదట మాట్లాడగా సంధి సభయందు బ్రిటిషు కార్యక్రమభావములను తాము చెప్పెదమని వారస్య గారు రినిరి. సంధిసభ అనంతరము, పారికామిక కృతహారములందు సర్వసామిసాభాకృత్య సంఘమునకు బాధ్యమై లోకమునందంతటను కార్యక్రమము నుత్థితులు గలుగునట్లు చేయుటకు ఒక కర్మము నేర్పాటు చేయవలెనని వా రినిరి.

రష్యను సమస్య.

లండను, జనవరి 16:—వార్తాప్రచారక సంఘమువారు పారిసునుండి ఈక్రింది ప్రకటనమును బంపిరి:—వెసిడెంటు విల్సను గారును, వివిధదేశ ప్రధానమంత్రిలును, విజేకాంగమంత్రిలును సంధిసభకు వార్తాపత్రికలకు నందవలసిన సంబంధములకు గూర్చిన సమస్యలకు చర్చించి తమతీర్మానమును ప్రతికాప్రతినిధులవద్దకును మిక్రిమందలి ప్రభుత్వయోచనకును నిజేసిందిరి. మిక్రిమందలివారిలో ఎవ్వరైన రష్యాస్థితులవివరములు తెలిసినవో వారు మి తమనుండి కందటికిని ఆవివరములను తెలిపినవో అందఱునుకలసి రష్యనుసమస్యను చర్చించవచ్చునని నిర్ణయింపబడినది.

సంధిసభలో తీవ్రమగు నభిప్రాయభేదము

పారిసు, జనవరి 16:—సంధిసభవారు సభాచర్యకుగూర్చి ప్రతిదినమును పంపు పత్రికలనులకు తప్ప యితర వార్తలను ప్రకటించగూడదని నిరోధ మసాధ్యము. పత్రికలవారి తిరగము ఖ్యవిషయములనుగూర్చి వారి విజుండవ రహస్యసంఘముండగూడదని నీధాంతమును చునము తొందరపడి పోకొనింది తిమి 5 పెద్దదేశములవారికి పైతము వెక్కి విషయములను గూర్చి ఆధిమకు నభిప్రాయభేదము కలదు. దానినిగూర్చి పత్రికలలో రాపాడించిన సామరస్యము చెబును గాన నది కార్యవాధికము కాదని వారు తెలుపుచున్నాడు. కాన నే వార్తలను పోకటించుటకు వా రంగీకరింతుటలేదు.

ఇంగ్లండు

సేనను తీసివేయుట.
సర్ ఆర్థర్ హార్లీ ప్రకటన.
లండను, జనవరి 16:—సర్ ఆర్థర్ హార్లీ గారు సేనను తీసివేయుటయందుగల కష్టస్థితులు గూర్చి నేటిదిన మొక ప్రకటనమును గావించి ప్రజలను, పైనికవర్గమువారు నుగూడ ఓకేపట్టి బాగ్రత్తగా ఈకష్ట సమస్యను యోచింప

వలెనని కోరిరి. సర్ ఆర్థర్ హార్లీ గారును, చర్చియి గారును లండనులో ఈసమస్యను యోచించుచు అనేకులను తీర్పుముగా నిడుదలచేయు ఈపాటునుల నరయుచున్నార. విడుదల చేయుటకు వ్యతిరేకింపబడు సాధన సామగ్రి బాగ్రామికో కుద్రవహించుట, నిరుద్యోగ ఉపద్రవమునకును అవకాశము గలుగవలెననుట బాగ్రత్తగా నేర్పడుచున్నది. నిధానమున జరుపబడుచున్నది. అందఱిని ఏకముగా విడుదలచేయవలెనని ఆధికారులొకరు నిశ్చయించుట. ఎప్పుడైన కమిస్థితులు గలిన వో కరియగు పైనికలము నొసగుటకు విలుగునట్లు సేన విడుదలచేయబడుచున్నది. గాబోవు 12 మాసములు విషమ సమయముగ నందును కాని ఆధైర్యమున కవకాశములేదు. ఈస్థితిగూడ మనము యుద్ధము నెరుగొనిన దైర్యముతో నేర్కొనినవో మనము జయింపగలము. రైకో దేశము నాక్రమించుటకు బలవంతమైన తగుపాటిసేకను బర్మములు కష్టపూర్తికొనగు నంతవఱకు నుండు కో న వ లె ను. ఈ సేనకు సిద్ధముచేసికొనిన వెను కత్కిన పైనికవర్గమునుండి వ్యాపారావసరగా చరసరములనుబట్టి పైనికలను విడుదల చేయవచ్చును ఇదిగఱకుయుద్ధమున ఆతిర్వలముగ పనిచేసినవారిని మాత్రము రైకో దేశాక్రమణమునకు నియమించవలెను. వారికెక్కువజీతముల నియమనియుండెను. యుద్ధానంతరము హిందూ దేశమున, ఇతిరస్థానములకు రక్షించుటకు సేనను సిద్ధపఱువవలెను.

విమాన ముగ్రతులు.

లండను, జనవరి 15:—విమాన ముగ్రతుల ఆధికారమున మార్చేమియును లేదని యాధిగా తెలుపబడినది. ఇది కేవలము ప్రత్యేక కాళిగానుండునగాని యుద్ధకార్యాలయమునకును విమానకార్యాలయమునకును ఒక్క మంత్రియే అధ్యక్షుడుగా నుండును. విమానదళమునకు సేనతోను నాకాదళముతోను గల సంబంధమునగూడ మార్చేమియును లేదు. విమాన గంచార మన్ని దేశములకును హెచ్చుగా జరుగుటకు అంతర్జాతీయ చట్టములను దేశీయ కాసములును విమానమంత్రి తర్ఫుచు చున్నాడు.

బ్రిటిషు నౌకానిర్మాణము.

లండను, జనవరి 16:—ఇప్పుడు నిర్మింపబడుచున్న 187 నౌకల కంట్రాక్టులను నౌకల నిర్మించువారియొద్దనుండి నౌకాపరిశోద్యోగి గ్రహించుటకు ఇంచితపు ప్రభుత్వము సర్ ఓలెను ఫీలిప్పుగారును కలసి యొక ఏర్పాటును చేసిరి. తీసి కొనబడిన వెలలకే ఆనౌకలను నౌకావ్యాపారుల కిచ్చెనరు. అందులకు 2 కోట్ల పాములు కావలెను. నౌకలవారు 8 కోట్లలలోగా దరఖాస్తులకు పంపవలెను. వైవారి నిద్దరిని టైమ్సు పత్రిక చాల ప్రశంసించినది. పరిశ్రామికులను తగ్గించుట కదియొక ముఖ్యతమగు నేర్పాటు.

బ్రిటిషు గనుల పనివాంఛ.

లండను, జనవరి 15:—దిగమునకు 6 గంటలు మాత్రమే పని చేయుటకు గనులపనివాంఛు కొరుచున్నార. అట్లు దొరతనమువా రేర్పరచనివో పనివాండ్రే ఏదోయొక తేదీని నిర్ధారణచేసి నాటినుండి ఆరుగంటలు మాత్రమే పనిచేసెదరు. గనులు దొరతనమువారి పరిశీలనముక్రిందకు లేబడవలెనని సామ్రాజ్యలో గళలపనివాండ్రసభలో తీర్మానింపబడినది.

లండను, జనవరి 16:—ఈ పనివాంఛ మహాసభ జరిగినది. కేరళములకు 100 కి 80 గంటల హెచ్చింపవలెను. యుద్ధ బలమును తీసివేయుటకు తీర్మానమున కనుకూలుగు 5 లక్షలమంది, పత్రికాములు 28 కేలమంది. ఈ అభివృద్ధి చాలదని ప్రతిపాదించు వాడు.

స్విజర్లందు

బోల్లివిక్కుల బహిష్కరించుట.
పారిసు, జనవరి 15:—స్విజర్లందు వారు బోల్లివిక్కుల నందరిని తరిమివేయుచున్నారు.

సెర్వీయా

సెర్వీయా వ్యవహారములు.
బెల్గ్రేడు, జనవరి 15:—బాతీయసంఘము త్వరలో నేర్పడును. తాత్కాలికకాసనసంఘ మేర్పరపబడు నని సెర్వీయనులకు బోల్లియు స్థాపెనులకును లీడినరాజుమారుకు పోకటము నంపెను. అందు చాల ప్రజానుకూలవిషయములు వివరింపబడినవి.

జర్నలిస్టుల జీవన విధానము.

జీవన విధానము.

ఆమె ప్రకారం, జనవరి 16:— బెంగళు దేశమునకు జయము కలిగినది. దేశమునకు బెంగళు దేశమునకు జయము కలిగినది.

దేశమునకు జయము.

సార్వభౌమముల ఘోషములు వినిపించుటకు వేలకొలది ప్రజలు గుమికొడిరి. అవట పోయెడిది. 40 మంది మాత్రమే.

సాంఘిక సమావేశములు చెదరగొట్టెను.

అంటుండే దేశమునకు జయము కలిగినది. దేశమునకు జయము కలిగినది.

జాతీయ సభను నియోజకము.

19-వ తేదీ నియోజకము కాంక్షగా జరుగుట కేర్పాటు చేయబడెను. ప్రజలు విరాగతములను చేయటకు వేలమునకు వచ్చిరి.

సార్వభౌమముల తరఫున చేయుట.

ఆమె ప్రకారం, జనవరి 16:— మొదలు పొంతము నుండి సార్వభౌమముల నందరినీ సేవలు తీసుకొనినది. చాలమంది సార్వభౌమములు చాల సామగ్రిలను సులభముగ పట్టుకొనిరి.

జర్నలుల ఆలస్యము.

బెంగళు, జనవరి 16:— ఒక జర్నలు తిట్టబోగము నందున్న సేవాధిపతి తాను తాత్కాలిక సంభివరతులను నిర్వహించుటకుంటిని చెప్పెను.

పొంగు, జనవరి 15:— తాత్కాలిక సంభివరతులను నిర్వహించుటకు సంభుతులను ప్రెసిదును జేర్చెను.

జర్నలుల ముందుగాను తీయువారు.

ఆమె ప్రకారం, జనవరి 16:— జర్నలుల ముందుగాను తీయువారు. తీయువారు తీయువారు.

మర్యాద

30 వేలమంది బోల్లి విక్రములు పట్టుబడుట.

లండను, జనవరి 15:— బెంగళు దేశమునకు జయము కలిగినది. దేశమునకు జయము కలిగినది.

మర్యాద పోలికలులు ప్రకటించుట.

ప్రకటనము, జనవరి 15:— బెంగళు దేశమునకు జయము కలిగినది. దేశమునకు జయము కలిగినది.

మర్యాద పోలికలులు ప్రకటించుట.

ప్రకటనము, జనవరి 16:— బెంగళు దేశమునకు జయము కలిగినది. దేశమునకు జయము కలిగినది.

ఎస్తోనియావారు డార్మలు ప్రాక్రమించుట.

ప్రకటనము, జనవరి 16:— డార్మలు పట్టుబడుట మాన్పడెను. కేతువులు వదిలి పోయిరి.

టర్కీ

ఫ్రీపామా లొంగిపోవుట.

లండను, జనవరి 16:— టర్కీ విరాగతముల ననుసరించి ఫ్రీపామా మాన్పెను. లొంగిపోయెను.

పోలండు

పోలండువారి స్వాతంత్ర్యము.

మర్యాద, జనవరి 15:— పోలండు దేశమునకు జయము కలిగినది. దేశమునకు జయము కలిగినది.

పోలండుదొరతనము.

లండను, జనవరి 16:— పోలండు దేశమునకు జయము కలిగినది. దేశమునకు జయము కలిగినది.

నిస్సేగాద్యము సామగ్రిలను కలిగినది. దేశమునకు జయము కలిగినది.

పోర్చుగలు

పోర్చుగలు విప్లవము

లండను, జనవరి 15:— పోర్చుగలు దేశమునకు జయము కలిగినది. దేశమునకు జయము కలిగినది.

ఇటలీ

ఇటలీ ముందు రాజీనామా.

లండను, జనవరి 16:— ఇటలీ దేశమునకు జయము కలిగినది. దేశమునకు జయము కలిగినది.

బెంగళు

బెంగళు అధ్యక్షుని మరణము

రమోడిజినో, జనవరి 16:— కొత్తగా నియోజక బడిన ఆవుసభాపతి చనిపోయెను.

విదేశ సత్తుల దిగుమతులను నిరోధము.

లండను, జనవరి 16:— విదేశ సత్తుల దిగుమతులను నిరోధము. దేశమునకు జయము కలిగినది.

నోటీసు. (1425)

- 1. శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయనగరం మహారాజువారు విజయనగరములో, ఫిబ్రవరి నెల మొదటివారములో గాన పాఠములు వ్రాసెను. గీత, వాయిద్య, నృత్యములు విచ్చేయుటకు నేర్పించబడియున్నాడు. 2. ప్రవేశించుటకు బాగును దరఖాస్తు లిచ్చుటకు సంతుకము చేసినవారికి బంపవలయును. 3. మరయు

- (1) ఫిడేలు (2) ముదంగం (3) నాగవ్వం (సోనాయి) (4) గాత్రం (5) భరతి (నాట్యము)

బోధించగలిగిన పండితులకు ఉద్యోగము లీయబడును. వలయువారు ప్రసిద్ధ విద్వాంసుల సప్త ఫిడేలుతో దరఖాస్తు లంపవచ్చును. జీతములు పాఠశాలముల కొలది నెల 1-కి రు 50 లకు మించునట్టి నిర్ణయించబడును.

బాలభటోద్యమము.

భారత బాలభటు సంఘము-మదరాసు.

కే. సుజిత కామతు గారు బి. ఏ. బి. ఎల్.

ప్రొవిన్సియలు కమిషనరు.

బాలభటోద్యమ ప్రారంభము.

ఈ యుద్ధము మనకు క్రొత్తది. ఇంగ్లాండునుండి అనుకరింపబడినది. తెలుగునందు జనరలు గర్ రాబట్టె బెడను అను నుడు నీయుడు దీనిని ప్రథమమున ఇంగ్లాండునుండి ప్రారంభించినారు. దక్షిణాఫ్రికాయందు బోయరుయుద్ధము నడుగు కాలమున, ఈమహానీయుడు, బాలకలు, పెద్దవారి కన్నను, వారికిచ్చిన పనిని అతిసాధుర్యముతో నిర్వహించగల రని కనుగొనిరి. మొట్టమొదట, ఈయన, ఒక సేననుండి ఒక సేనకు క్రమపుల మార్పిడినుండి సంక్షేమములన్నియును పరిపూర్ణ పిల్ల వాండ్రును నియోజించిరి. సాధారణ మనుష్యులు ఈ కార్యమునకు దీనిని కప్పించెను. ఆ సేనాపతిల పాలు కావలయును. ఒక్కొక్కసారి క్రమపుల మార్పిడి చిక్కి మాతము కావచ్చును. బాలకులు కష్టముల కన్నుటికిని నొప్పి బెడనుగారికే నీయుట దీని కార్యము జరుగదలయును అతిసాధుర్యముతోదకు నిర్వహించిరి. బెడను పాలుగారు బాలకుల ధైర్యసాహసముల కచ్చెరు వొంది, వారికి సుకృతముగా మొకపద్ధతి ననుసరించి శిక్షల నీచ్చిన వారు, దేశమున కెంతయు నుపకారము చేయుగల రని గుర్తిరి. ఈ యాదర్శమే, బాలభటోద్యమమునకు ప్రధాన సోపానము.

బోయరు యుద్ధము ముగిసిన వెంటనే బెడను పాలు గారు, తమకు గలయుత్సాహమును కార్యరూపమునకు దెచ్చుట కేయే కార్యములను చేయవలయునో దేశమంతయు సంచారముచేసి సేవగొన సాగిరి. 1908 సం॥మున సార్వభౌముని సోషలిజండ్ ఇంగ్లాండు నందు బాలభటుసంఘమును నెలకొల్పిరి. సంఘము స్థాపించబడిన తిరుత్తమే, ఆ దేశమునందలి యువకులు సంయుధములను కనుగొని, దానికి ప్రోత్సాహము కలగజేయుచుగిరి. పెద్దవాండ్ల సమతియు ప్రభుత్వమునకు కొంత నెరుకంజనేసిను తదనంతరము సంఘాభివృద్ధికి సహాయము చేసి బాలభటోద్యమమును ప్రపంచమున చాటుటకు చాల పనిచేసిరి. సంఘము నెలకొల్పబడిన రెండు మూడేండ్లలోను, బాలభటోద్యమము ప్రపంచమున కంత వ్యాపించినది. ప్రకృత విద్యార్థులను సంయుక్తరాష్ట్రములు చిల్లి జర్మని ప్రాంతుల భరతదేశము అవి యన్నియననెల నాగరికతగల ప్రతి దేశమునందును వ్యాపించి బాలకుల చరిత్రమున దొకనవయుగమున ప్రారంభించి దేశిక దనకచ్చును.

యుద్ధ ము ద ర్శ ము లు.

ఈ యుద్ధమును బాలకులు ముందు పాఠశాలము వహించి దేశోపకారము చేయుటకు కావలసిన శిక్షణంతయు నిచ్చును. పిల్లవాండ్రును వైద్యసాహసములు కేరీరదార్శ్యక, మున్నగు సగుణముల బోధించెను. రాజభక్తిపరాయణుల చేయును, మాతృదేశోపకారముగ చేయును. సమగమ వచ్చి నపుడు ఇతరులకు సహాయము చేయుటకు గారు వారిని నెనుకంజ నేయసేయును.

2

భారతవర్షమునందు వ్యాప్తి.

కొద్ది సంవత్సరముల క్రిందటనే ఈ యుద్ధము మన దేశమున వ్యాపించి సాగినది. ప్రభుత్వమున ఈ యుద్ధమును అంగ్లో ఇండియను విద్యాలయములలో మాత్రము వ్యాపింపజేయబడినది. మన వారెవరును ఈ యుద్ధమునుయొక్క ఫలితములనుభవించుటకు అవకాశము లేకుండవచ్చి కావు అట్టి సంక్షిప్తములయొక్క ధియసాఫికలు ఎడ్వోకేషనులు, డ్రెస్టువారు, బాలభటోద్యమమునందు మన యువకులకు సయితము అవకాశము లిచ్చుటకు సంకల్పించిరి. సింహాశద్వివరమునందు బాలభటోద్యమమునందు శిక్షణ బోడిన స్కూలులున్నావు జి. పి. ఆర్నోల్డుముగారి యాజమాన్యమున వదనపల్లివిద్యాలయమునందు బాలభటోద్యమమును వ్యాపింప చేసిరి. మదనపల్లి ప్రాంతములందు బాలభటులచేసిన సేవను దర్శించితరులుగారు. మన దేశమునందు భారతీయులకు ఉద్యమమునందు శిక్షణను ప్రారంభించి మదనపల్లి విద్యాలయము యొక్క నామము భారతదేశోపకారమునందు చిరస్థాయిగా నుండక తప్పదు.

సంఘ స్థాపన.

బాలభటోద్యమము మనయువకులలో వ్యాపింప మొదలుపెట్టిరి. అంతరము, అసిలిసెంటు దేని, బార్ని ఆరంబేగాడ్ల ప్రోత్సాహమున 1916 సం॥ ఆక్టోబరు మాసము

న 150 గురుయువకులు బాలభటోద్యమమున చేరుటకు దీక్షను గైకొనిరి. త్వరలోనే మదరాసునందును ఇతర బాలకులను ఈ యుద్ధమునుయొక్క లాభములను కనుగొని బాలభటులుగ చేరిసాగిరి. వీరి కీయుద్ధమునందు సక్రమముగా శిక్షణగరపుటకు నాయకులు కారలసి వచ్చిరి. అట్టి సమయమున సింహాశ దేశమునందు బేవెను పాలు గారి బాలభటులకు డిప్యూటీ కమిషనరు గారున్న ప్రాథమిక ఎఫ్. జి. పియర్సుగారు, మదరాసునకువచ్చి స్కూలుమాస్టరు జి.పి. ఆర్నోల్డుముగారి సాయమునలన బాలభటు నాయకులకు తయారుచేయుటకు అవయోయనందు కొంతకాలము శిక్షణతరగతులను ప్రారంభించిరి. ఈ తరగతులలో శిక్షణపొందినవారే, పరీక్షలు సగరమునందు పలుతావులలో గల బాలభటుసమూహములకు నాయకులై యెంతయో సేవ చేయుచున్నారు.

ప్రప్రథమమున మదరాసు సగరవాసులకు మాత్రమే ఈ యుద్ధమునునందు జేరుటకు అవకాశము లేకుండవచ్చి. ఈ యుద్ధమునునకు కారణభూతులగు అరండేలుగారు ఇతర కార్యములందు నిమగ్నులై యున్నందున, మొన్నటియుద్ధమున ప్రాప్తి, ఈజెప్తు దేశములందును, భరితవర్షమునందును, దెబ్బలుతిగిలినవైకులకును ఇతరులకును వైద్యసహాయమునిచ్చుటకు వెల్లి ఆంబులెన్సు బ్రిగేడునందు అతిసాధుర్యముతో పనిచేసిన లెఫ్టెనెంటు తారడి ప్రొఫెస్సర్ సింహగారిని, పిలిపించి ఇండియను బాయిస్కూలులను ఆస్సోసియేషనును మొదటి స్కూలు మాస్టరుగా నియోజించి రి. సింహా గారి నాయకత్వము ననుసరించు మదరాసు నందు బాలభటులెంతయో సేవచేసి కీర్తి గాంచిరి. అసిలిసెంటుగారి నిర్బంధవాన కాలమున సింహగారు మదరాసునందు యుటకు వీలులేక బోయనందున, వారిస్థానే ఎస్. వి. కండేకారు గారు నియోజింపబడి పనిచేయు సాగిరి. బాలభటోద్యమము మదరాసునందు వివిధగ వ్యాపించును ఇతరుల కెంతయో లాభకారియగుచున్నందున, సగరమున కేంద్ర సంఘమును, ముఖ్యమైన సగర పీఠులలో కాభా సంఘములను నెలకొల్పుట ఆత్యవసర మయ్యెను. అట్టి సమయమునందు బాలభటుల కొరకమీద సంజీవకామతుగారు లెఫ్టెనెంటు సింహగారికి సహాయముగా నుండి, సగరమునందు కాభాసంగమాలను స్థాపించుటకు చాల సహాయభూతులైరి. ప్రకృతము అసిలిసెంటు స్కూలు మాస్టరుల నాయకత్వము క్రింద సగరమునందలి బార్నిబోను, రామపురము, ఉత్తరదక్షిణ సాహుకారుపేట, ఎగ్మూరు, మైలాపురము, వైదాపేటలందు బాలభటుసమూహమును నెలకొల్పబడి యున్నవి.

సగరమునందు బాలభటోద్యమము జయప్రదముగా పనిచేసిండున దీనిని ఇతరప్రాంతములందును వ్యాపింపజేయుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినవి. ఈ కార్యమునకుగా మొకసంఘము అవసరమైనది. దీని స్థాపనమునకుగాన, లెఫ్టెనెంటు సింహగారు, కామతుగారు చాల పనిచేసిరి. సింహగారు 1917 సం॥ డిశంబరు మాసమున కొన్ని పనితొందరలకులకాశీక్షేత్రిమునకు వెళ్లవలసినవచ్చినందున వారిస్థానే కామతుగారు స్కూలుమాస్టరుగా నియోజింపబడిరి. సింహ, కామతుగార్ల ప్రయత్నములు కొనసాగి 1917 సం॥ డిశంబరు 22 వ తేదీ ఇండియను బాయిస్కూలులను ఆస్సోసియేషను అసిలిసెంటుగారి సోపాన క్రిందను, కొంతయంది పెద్దచుక్కల విచారణ క్రిందను పరిచేయుటకుగాన రిజిస్టరు చేయబడినది.

ఇంతవరకును అరండేలుగారు చీఫ్ స్కూలుగా నుండేదివారు. ఈ గౌరవము భారతీయులకిచ్చుట యవసరమని తలంచి, అరండేలుగారు చీఫ్ స్కూలు మదవికి రాజీనామా ఇచ్చిరి. వారిస్థానే భారతీయు లొకరు త్వరలో చీఫ్ స్కూలుగా బాలభటులచే నెన్నుకొన బడుదురు.

సంఘాదేశ్యములు.

కాతీమత వివక్షత లేకుండ మన దేశమందలి బాలకులను బాలికలను మాతృదేశ నేనా తత్వములను చేయుటకు ఈసంఘము నెలకొల్పబడినది. ఈసంఘమునందు యుద్ధోదరాజభక్తిపరాయణులై సర్వదా ఇతరులకు సహాయము చేయుచుందురు. సభ్యుల కీక్రీడామధ్యములను సారథ్యాగము, వైద్యసాహసములను దేశసేవాచింతను వృద్ధిపరచుటకు సర్వవిధముల అవకాశము లేయబడును. క్రీడబాలభటుడును తన ధర్మమును అనుసరించును నిర్వహించుటకు అవకాశము లేయబడును.

ఇతరవిషయములు

బెడనాడలో బాలభటు సంఘమువారి యాజమాన్యమున నేటినుండి పదిదినములు బాలభటునాయకులకు శిక్షణ నిచ్చుటకు తరగతులు ప్రారంభింపబడినవి. చీఫ్ కమిషనరు పియర్సుగారు బెడనాడలోనే ఈ పదిదినములుండి, శిక్షణ తరగతులను ప్రారంభింతురు.

మదరాసునందలి బాలభటుల సమూహ వ్యాయామ కీ్రముల రేపు సాయంకాలము నానుగు గంటలకు రాయపేటలోనున్న గౌరీవిలాసమునందు ప్రారంభమగును. వ్యాయామ క్రీడలకు వచ్చు బాలభటులు కనువెంట ఆటలకు కారలసిన వస్తువులను తెచ్చుకొనవలయును.

మహమ్మదీయుల సమూవేశము.

విజ్ఞానియో కల్లెటహానుకు ఎడ్యుకేషన్ అవరణలలో, నిన్నటిదినము సాయంకాలము సమూవేశమై టర్కీదేశ విషయములగుట్ట కీర్తి బార్నిసార్వభౌమున కొక ఆర్డీని బంపుటకు నిశ్చయించిరి. గొల్ యాకూబుహాసాను గారభ్యక్తుత పహించిరి. ఆ సభయందు దీక్రింది తీర్మానము లామోదిత మాయెను —

(1) టర్కీదేశమునై మిత్రిమండలివారు విధింపనున్న నిబంధనలు లా దేశపు కాలిఫేటులకు సంపూర్ణ సంతక్షణ మొసంగునట్లుండవలయునని బిగ్గిటను దేశమును, సంధిసభ వారిని మదరాసు మహమ్మదీయులు హెచ్చరించుచున్నారు.

(2) సంగ్రామనిమగ్నులైన అన్నిదేశముల కనుకర్తించు మాతృమగుజ్యోముగ మెసపాటేమియాకు స్వపరిచాలనము నొసంగునట్లు నిశ్చయించబడునెడల, ఆగ్రభుత్వము టర్కీ సామ్రాజ్యమునకు లాబదియొందున, ట్లేస్కాటు చేయవలెను.

(3) కొన్ని స్థానికపత్రికలలో వెలుపబడినటుల మెసపాటేమియా హెచ్. హెచ్. ఆగాఖాను యాజమాన్యము క్రింద నుండుటకు నిర్ణయించబడినదను వదలించి యీసభవారు భయపడుటలై తిలకించుచు, ఈ నియోజనము మహమ్మదీయుల ిధిమగు అసమ్మతిని గలిగించినదని వీరు నుడువుచున్నారు.

(4) కీసార్వభౌముని పరీక్షలలో పనేనులు మహమ్మదీయులగుటచేతను, వీరుసందిగ్ధసమయములందు ఆర్థిక సౌచ్యభావములతో వర్తించి, సంగ్రామమునై స్వార్థత్యాగముతో నేవనలిపియుండుటచే వీరుపరాభిసాయములొల్లంఘించి వారికి మనోంబకము గలిగించకుండునట్లు శ్రీ సార్వభౌముడును, బిగ్గిట హతీయునర్తించునని నిశ్చయించుచున్నారు.

అఖిలభారతీయ ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ పరీక్షలు (1045)

సమాచారము స్థలములందు ముందు సంవత్సరపు సాంవత్సరిక పరీక్షలు 1919 సంవత్సరము మార్చి నెల 14, 18-వ తేదీలమధ్య జరుగును.

1. ఆయుర్వేద ఆచార్యపరీక్ష.

2. ,, విశారద ,, (ప్రత్యుత్తరములు సంస్కృతములో నుండవలెను.)

3. వైద్యకరీక్ష (విద్యార్థి దేశభాషలో నుండవలెను.)

హిందూదేశములో ఎక్కడైనను 10 మంది విద్యార్థులు కూడినచో వక్కడ కరీక్ష స్థాన మేర్పరుపబడును.

ఇతర వివరములకును దరఖాస్తుపత్రములకును యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయును.

నెక్రటరీ, ఆయుర్వేద మహామండలి,

ఆయుర్వేదకళాశాల భవనము, మదరాసు.

సర్ రవీంద్రనాథ ఠాకూరు

బెంగళూరునకు బోవుట

ఈ కవిత్రయము గత శుక్రవారమునాటి బెంగళూరు నకు విచ్చేసెను. పురప్రముఖుల నేతల వీరమనీషునికి రైలు ప్రేక్షకులందఱు స్వాగతముసంగిరి. 12 రోజుల ఆదివారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు లలితకళోత్సవము ప్రారంభమైనది. ఆ సందర్భమున రవీంద్రుడు జోసంగిరి "అటవీసంజేతము" అను నుపన్యాసముగలవాడు నటించుచున్నారము.

మహాభూతులన్నిటిని వానివాని చరిత్రలయందు దంతటను పరిస్థుతులును, భూవిశాలభవ్యమై, వానివాని ఆశయముల నిష్ఠాయందు సైక ఉన్నతాదర్శమున్నదని మన మెల్లరమున జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలెను. ఇట్టిభావములును, ఇట్టి ఆదర్శములును గొన్ని ఆనాటికాతులయందు గానరాకపోవచ్చును. అట్టివానికి పురోశ్చయి లభ్యమగుటకు ప్రభుభవమున వారితిరుల ననుకరించుట తేమకరము. కాని, భూతకాలమున ఆత్మోన్నత్యమునందిన దేశరాజులు మనవాదసరములకై చాలవరకు తోడ్పడవలసి యున్నది. ఇట్టి భవదేశములు తమతమ విలక్షణములగు ఆశయములను తృణీకరించి, ఇతరుల ననుకరించుట ఆధ్యాత్మిక వివాదమునకేగాని తేరొందుకారు. ప్రపంచమందలి వివిధదేశముల ప్రధానాదర్శములును వానివాని కౌతూహలములపై ఆధారపడి యుండును. ఒక ఉదాహరణము: ఐరోపాలో నా రుద్ర మేను అను కా లి వా రు కలరు. వారు నివసించు ప్రదేశము సులభముగా నానరింపబడియున్నది. వీరికి సమృద్ధము భయానకముగ నుండును. అందుచే నది వారికి క్రూరప్రాచుర్యమును, ప్రకృతి యెడల వీరికిగల యాభావము వలన మానవమానసికతక్రిమియగును. ప్రకృతికృత్తులతో భారతదేశమునను దృఢశక్తియును వీరియందుండును. ఈ భారతమిప్పుడు కూడ ఐరోపా ఖండమందలి ఉత్తరదేశములలో గానవచ్చుచున్నది. మా సమాజవికాసవికాస సహాయ మిదియే! కాని, ఆర్యులు ప్రభుత్వమున ఆర్యులైన సమభూములకు కచ్చినప్పుడు సువికాలమగు నాకనముగాంచి ప్రకృతి తమకు నిరోధవాయకము కాక, తమతోడ వెంటాడును, తమ ఆధ్యాత్మికాభ్యుదయమునకు తోడ్పడు సుకమిత్రమని వారు తలంచె. ఈవిధముగ ప్రకృతి క్రూరప్రాచుర్యము కావనభావము వారియందు దృఢమిచ్చినది. కావున ప్రకృతితోడి సమ్మేళనమును, సర్వజనువులయెడల సామభూతియు—ఇవియే వారి ఆదర్శములగు ప్రాముఖ్యమునందజొచ్చినవి. ప్రతిజీవీయు విశ్వమానవప్రేమా పరికృతుడనియు, ఈ ప్రేమయందే సర్వమును తీనమగుననియు మున్నగు అభిప్రాయములు భారతీయమానవమనకృమకృతముగ గాఢమగుచున్నవి.

ఈ సమైక్యభావము భారతదేశ చరిత్రయందు చాలకాలముండియున్నది. దీని ఆశ్వేషకాగ్రమే మన పూర్వులు అనేకతరముల ఆరణ్యములలో నివసించి పరిశ్రమ సలిపియుండిరి. అతిప్రాచీనకాలము నుండి సామ్యజీవనమునకు పిమ్మట కొన్ని కల్యాణాలవరకు ఆదంబరజీవము అనలంబింపబడినది. కాని ఈ ఆరణ్యజీవి తాదర్శము—ప్రకృతితో సర్వమును తీనమగునభావము—భారతప్రజలయందును సర్వకాలముందును దృఢమగుచునే యుండెను. విక్రమాదిత్యుని కాలమున జీవితము క్లిష్టమై, ఆధ్యాత్మిక సంయతమైనప్పుడు కూడ ప్రకృతితో మానవుడు తీనమగునగు ఆదర్శము మానవ మానసమున వీడిపోలేదు ఆ కాలపు గ్రంథములయందు భావము ప్రస్ఫుటమగుచుండెను. భారతసామ్రాజ్యమున నీజీవితాదర్శమే ప్రాధాన్యముగాల్పించుటకు కాలిదాసు, వాల్మీకి విరచితగ్రంథములు నిదర్శనములు, మేల్పియును. మిల్లనుకవులతో వీరి సరిపోల్చి చూచినయెడల వారికి ప్రకృతియందలగు భావములు మన భావముతో వెంటబిన్నముగ నున్నవో తెల్లము నాగదు.

ప్రస్తుతము భారతదేశమిప్పటివలె సౌమ్య, విశమశక్తి యంతరీక్షమున గలంబించు టలభ్యవసరము. పరస్పరభవనాభిమతి భావములుగాని, స్పృహభిన్నత్య భావములు మనలకు ప్రేరేపించరాదు. మానవైక్యత అర్హించుచుగాని, భావోద్వేగములలో లేదని భారతదేశము ప్రేరేపించరాదు. తెలుగువలసి యున్నది.

ఇతరవిషయములలో నిలిచినాము అభిప్రాయ గాంచి యున్నది. కాని, ఏకమేవాద్వితీయమును మాత్రమును భారతదేశము మాత్రమే ప్రసించినది. ప్రకృతితో తీనమకావలెనని దీని ఆసక్తి దేశమున గాఢమగు నుండి, వివిధజాతిమతవిధే

దములను శరణి, పృథం చ మనకు విశ్వమానవజీయ సంజేతమును బోధించుటకు సహకారము కాగలదా అను సమస్య పరిష్కారము కావలసి యున్నది. సర్ రవీంద్రనాథుడు - బెంగళూరువిద్యార్థులు.

బెంగళూరునందలి విద్యార్థులందఱును కవీంద్రనాథునకు మంగళవాంఛలు సాయంకాలము 4 గంటల కి వివరింపఱియు నర్పించిరి:—“బెంగళూరుగరవిద్యార్థుల మగు మేము మీరు మా నగరమునకు ప్రభుత్వమున విచ్చేసిన యీ సందర్భమున మా ప్రార్థనపూర్వక మనుస్మృతుల నొసంగుచున్నాము. మీ గాములు మనమాతృదేశభువనా ప్రతిబింబమని మా తలంపు. భారతదేశపు బాధ్యాత్మికసంపత్తిని పాశ్చాత్య దేశమున కెవకవచ్చిన సందేశములు మీరు. ఆధ్యాత్మికాశయ విఫలత గూర్చి మీగుల మానదృష్టితో ప్రకటించిన సహా నీయులు మీరు. సాందర్భభోభిక్షము లై, ఆనందనామకమాలగు మీ పద్యములు కష్టకాలమునందు మా కపారపాఞ్చ సందాహకము లైనవి. బోల్కూరుపాఠశాల, గాంతినికేతనము మున్నగు ప్రతిష్ఠాపనములకు నా ముతులు మీరు. భావి సాభ్యోదయమున ప్రేమలేజములు వెదజల్లునట్లు ఆశయ ప్రేరేపక యువకుల మగు మమ్మును మీయెడ కాకర్షించిరి. మా హృదయములందు భావోత్సాహ మాక్రమించిరి. మా గాఢప్రేమచిహ్నముగ యీ లిఖితప్రతిని సంగీకరింప మిమ్ములకు వేడుచున్నారము.”

ప్రత్యుత్తరము.

ఈ సభ కావ్యోదయపదినయలకు నాకు అమిత సంతోషము కలిగినది. దీని కనేక కారణములు కలవు. నేను మహాభవములగు మహాసాహసముల కలవాలు పదినావవత్ కాను. కాని యీ చల్లని వృక్షచ్ఛాయలు చూచినపుడు నా గృహమునకున్న ప్రేమనాకు తోచుచున్నది. నేక ప్రకృతిని ప్రేమించుచును మాత్రమే చెప్పవలసినది. (విశద, వినుడు) ఇట్టి ప్రకృతీయ విద్యార్థులనే తలను గాంచుట నాకు సంతోష జనకముగ నున్నది. అన్ని దేశమందలి యువకులయందును, అందు ముఖ్యముగ విద్యార్థులయందును, నాకు ప్రేమ గాఢముగ నున్నది. ఏలన, నా లోలోన నింకను యువకస్యభావము పులిలముగ నున్నది. నా నెరసిన గడ్డమును, కేళిములును యీ వాక్య మనశ్శయని తెలుపుచున్నది, యిది నిజమని నేను చెప్పునానానించుచున్నాను. (నవ్వు). కాలనిర్ణయ మనునది లేదని మీరు విశ్వసించరు. మీరు గణితశాస్త్రము నతివిస్తారముగ నభ్యసించి రని తలంచెదరు. (నవ్వు) ఈ విధముగ మీరు కవిత్వమును నిర్ణయము చేసితిరి. ఈ భావనము మీ మానవములలో చాలగ వేరులు నాటి యున్నది. కొందరువృద్ధులు కలరు. కొందరునానలనే 57-వత్సరముల వయసు గలిగినను, 27-వత్సరముల యువకులలనే యుండురు. అందుమాలముననే యువకులతో కలసి మెలసి నే నుండగలిగితిరి. యువకులెల్లమును నాయుంపలి యీలోపమును గ్రహించిరి చెప్పవచ్చును. నా వయసు గల వృద్ధులకు “అభిప్రాయము” అందును. అది ఆసహ్యకరము (నవ్వు) ఇంతవరకు నాటి “అభిప్రాయము” లేనియు లేవు. ఆనేమలు నాకడకు వచ్చి, వివిధవిషయములపై నా అభిప్రాయము లేమది అనుచుండురు కాని నాకేమియు “అభిప్రాయములు” లేవని చెప్పవచ్చును. నే నెల్లు సలహానియవలయునో నాకు తెలియదు. అందుచే వారికి నాయుండు గౌరవము కష్టమగు. యువకులతో కలసిమెలసి నర్తించు గౌరవము నాకు గలిగినది. ఇతరులు వారినుండి దూరమునందురు నేను వృక్షములవధ్య ను మాత్రమే కాక, నావిద్యార్థుల సభ్యమునకూడ నివసించుచుండును. అందుచే మీ ఆహ్వానము నా కమిత సంతోష దాయకముగ నున్నది. మీయెడల నాకుగల కృతజ్ఞతను, ప్రేమను తీనవిధమున భావములకముగ వెల్లడింపజాలను. ఈ నేదిక ప్రకృతివిధముగ నున్నది. ఇది, యోచించుటకుగాని, అభిప్రాయములు వెల్లడించుటకుగాని ఆనుకూలముగ లేదు. ఇక భావయొక గొప్పఆటంకము. నాపిన్న నాటనుండియు నొంటరిగా మారుచుండి, నా భావములకు లిఖితరూపమున వెల్లడించుచుండెడివాడను. అట్టి నన్ను యీ పీఠముపై కొట్టుండవెట్టినప్పుడు నాస్థితి భూమిమీద జేపవలెనున్నది. (నవ్వు) నాయాత్మభావ గాని భావ మును నన్ను నవ్వనీలై నునిరి కావున నా ఉపన్యాసమును సాధ్యమైనది వరకు వృత్తపరచెనను. (నవ్వు, నవ్వు) ఇందుమాలమున మీయెడల నాకు కృతజ్ఞత లేదని తలంపవచ్చు. నా భావములకు అంగభావలో వెల్లడింపలేక పోవుటయే యిందులకు కారణము (నవ్వు) మీరు నాకుచేసిన గౌరవమునకు వందనములు.

పిమ్మట హెచ్. చరసింగరావు నాకు మరలీ నాకును చేసిరి. తమనాటి ప్రేమకులతో ప్రార్థితుడై రవీంద్రనాథును “గీతాంజలి”గాని కొన్ని భాగములను తమ మునుపునుగల సభలతో చదివెను. పిమ్మట నతిమధుమాలాలంకృతుడై సభవారితే గౌరవించబడినది.

పూనాలో కాటకబాధానివారణము
16 రోజుల సాగుంకాలము 5 గంటలకు పూనావాదాలో కలకత్తాగారి అధ్యక్షత్వక్రింద సభ జరిగినది. ప్రభుత్వోద్యోగులలో ప్రముఖులు సర్దారులు, న్యాయవాదులు, ఉపాధ్యాయులు, వజీర్ఖానులు, మున్నగువారుండరు సభకువచ్చిరి. పిరుట కాటక ప్రాబల్యమును గూర్చి బాధానివారణసంఘాధిపతితో గాఢపాఠము గాదు నుడివి అందఱును తోడ్పడవలెననిరి. ఈ సందర్భాద్యులలో నొకరుగల అక్షుణ్ణగోష్ఠిగాను గూడ వివరించిరి. బొంబాయి కాటకనివారణసంఘము నుండి 15 వేల రూపాయల నిచ్చెదమనియు ఇతరవిధముల తోడ్పడెదమని యు వాగ్దానము చేసిరి. కాటక మధ్యప్రదేశమునందు కలిగి యున్నది. ప్రభుత్వమునకు సరియైన భావ తోడ్పడవలెనని కలకత్తా గారు నుడిగిరి. తేలుపడినను, నాకున్నాడే నేటు పరకు గామునలండుగావును మరలొకరు మధ్యసిందిరి. సంతకాలినాను ఇంటింటికిరి తిరిగి రి వేల రూపాయలు గడించిన స్వచ్ఛంద సేవాప్రతులను బోంబాయి గా న్యాయ గా గ్రహించిందిరి.

కాలకు సంఘ నివేదికము:—ఈ నివేదికమునందలి నూచనల ననుసరించి ఆపరాధ స్వల్పములలో అత్యవసర శిక్షన వారముల పట్ల న్యాయించుటలు సరణములు చేయును నొక చట్టము నుపసాదించ దలచి ఇండియా జోరకనునాన దాని ప్రకటించి.

కే. ఎస్. చంద్రశేఖరయ్యగారు:—మైసూరుచీపు కోర్టు జడ్జిగా నున్న ఆయ్యగారు మైసూరు ప్రభుత్వసంఘ సభ్యులుగా నియమింపబడినారు 15-6 రోజుల చీపుకోర్టునందు న్యాయవాదుల పక్షమున ప్రభుత్వన్యాయవాది ఆయ్యగారి నభిసందించు. ఆయ్యగారు సమర్థిస్తే తరము నొసరిరి.

ఫాక్ టెక్ వేనాలు : వెండిసరకులు
ఫాక్ బర్లు 8-8-0, చాట్ మాన్సు 7-8-0, సేఫెటి బాటగు మాన్సు 11-0-0, స్వాక్ 7-0-0, సెప్టూ(210)4-0-0, మంచి Xడియారపు వెండిగొలును 6-8-0, బటన్సు (4) 1-12-0, చేతి బటన్సు 1-12-0, సరస్వతి, లక్ష్మీ మెడల్సు 2-8-0 క్లిప్సు 1-4-0.
R. K. Nathan & Co., Triplicane, Madras

ఓరియంటల్ గవర్న
మెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్
సం॥ 1874 స్థాపితము. హెడ్ క్వార్టర్సు, బొంబాయి.

నిలవసాము రు. 70,00,000 రూపాయలు
ఇంతవర కిచ్చి వేసినది వీ కోట్లు

రూపాయలు.
ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడిన, ఎంకోవమెంటు భీమాకన్న మరతీతమగు స్వేచ్ఛబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసిదారునకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మక మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయే, నాక పాలిసిదారునికి అకాల మరణ మగునేని ఆతని కుటుంబమునకు జీవనోపాధియు కలుగును. క్లిరమగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబములకును ఇది చాల సౌకర్యముగ మార్గము. (872)

Applications are invited from respectable gentlemen in Telugu Districts to act as Representatives for the Company. Good opportunity for employees in Mercantile offices to augment their income by devoting their spare time to our work.
Apply to:—
F. E. Vaid, Ag. Branch Secretary, Oriental Assurance Buildings, Post Box No. 8, Madras.

Peace Conference.

(Reuters Agency)

Great Britain

The Air Ministry.

LONDON, January 15.

It is authoritatively stated that status of the Air Ministry is unchanged. It remains a separate independent Ministry, the same connection with the War Office being that one Secretary of State controls both Departments. The relations of the Air Force with the Navy and Army are unaltered. The Air Ministry is proceeding to effect legislation and international agreement to permit the speedy recommencement of civil aviation.

The Miners' Demands.

Six-Hours Day.

LONDON, January 15.

The British Miners' Federation Conference at Southport passed a resolution that Government be informed that the miners intended to have a six-hours day. If the Government did not agree, the miners would fix a date themselves for beginning the reform. The Conference also demanded the nationalisation of mines.

Revised Shipping Rates.

LONDON, January 15.

The revised blue book rate for demised (sic) vessels under the net form of charter is a monthly rate of from 78d. for 900 tons gross to 42d. for over 9,000.

British Labour.

LONDON, January 16.

Mr. Barnes, Member of the War Cabinet, has gone to the Peace Conference on the special invitation of Mr. Lloyd George. In an interview he said he would voice the feelings of British Labour at Paris. He advocated that some authority be established responsible after the Peace Conference, to a League of Nations for industrial questions, with a view to promoting humane conditions of labour all over the world.

Demobilisation.

Appeal For Patience.

Statement by Sir A. Geddes.

LONDON, January 16.

Sir Auckland Geddes to-day made a considered statement regarding the complicated problems of demobilisation, urging the public and the army to exercise patience and carefully study the many sides of this thorny question. Sir Douglas Haig and Mr. Winston Churchill were conferring in London and were closely examining the means of speeding up the discharge of more pivotal men. The machinery of release which was steadily improving, was proceeding along the lines designed to avoid industrial chaos and the evils of creating large masses of unemployed. The official policy was that general demobilisation was not yet ordered and we were demobilising in a way which would give the country a homogeneous army at any one moment to meet eventualities. Sir Auckland Geddes concluded by giving a warning that the next twelve months would be critical but there was great reason for optimism; and if we faced the situation as we faced the war we should win through.

A subsequent authoritative statement outlines the following plan which is being tackled: The creation of an army of occupation for the Rhine of moderate size but a high standard of efficiency for service until the Germans have made the required reparation. When completed, the remainder of the army could be demobilised according to the priority of trade category. The army of occupation to be mainly men who have done the best military service, but to be recompensed by granting substantially increased pay. The insurrection of plans in the near future for a postwar army to garrison India and other places abroad.

British Ship-Building.

Control Agreement.

LONDON, January 16.

Lord Inchcape and Sir Owen Phillips have jointly completed an agreement with the Shipping Controller to take over the Government contracts with shipbuilders for 137 vessels now being constructed. The vessels will be offered to the shipping community on the same terms as they are acquired, on equitable basis having regard to war time losses. The transaction involves £20 million and shippers are given eight days in which to make application. The arrangement is undoubtedly one of the most important steps yet taken in the direction of the demobilisation of industry. The "Times" pays a tribute to the public spirit of Lord Inchcape and Sir Owen Phillips.

British Miner's Federation Demand Increased Wages.

LONDON, January 16.

The British miners federation conference has decided by half a million to twentythree thousand votes to demand thirty per cent advance in wages and that war advances be continued. The minority thought that demand did not go far enough.

Restrictions on Importation of Foreign Goods.

LONDON, January 16.

An influential deputation of the National Union of the Manufacturers has urged Minister Stanley immediately to reimpose and strictly enforce the restrictions on importation of foreign goods which have been lifted for three months. It is understood that Mr. Stanley undertook to comply with the request at the termination of the aforementioned three months and may even extend the list to which restrictions are applied.

France

Vailing the Peace Conference.

London, January 15.

PARIS.—The Peace Conference has decided that beyond official "Communiqués," newspapers shall no longer be authorized to publish any information regarding the work of the Conference, while the plenipotentiaries will promise not to reveal anything of the discussions. It is reported that strong protests by journalists have been registered in this connection, coupled with demands for modification. This manner of veiling the Conference is strongly disapproved by most morning papers, but the "Times" Paris correspondent although unable to elucidate the situation, does not think that the press will be left entirely without official guidance and understanding. In addition to "communiqués" more detailed reports will be issued on the day following each sitting.

Indian Representation.

LONDON, January 15.

A telegram from Paris says:—Mr Lloyd George brilliantly fought the case for separate representation of the Dominions and India and Native States. He urged that the principal basis of representation should be actual war efforts and the same ratio in the matter should be observed. The Americans in a friendly but firm manner unremittably opposed the suggestion, President Wilson saying that he objected to the British Empire having to many delegates. When the Council adjourned on Monday the question was delicately poised, but on Tuesday full agreement was reached though America did not withdraw her resistance. France strongly supported the British claim, so did Italy, but not so eagerly. Japan readily assented. Mr Lloyd George failed to secure a separate representation for Newfoundland. Although it is true that the representatives of small nations, which now include the British Dominions will be called in only when directly affected by the question under discussion, in actual practice, they will attend a great majority of sittings. Indeed it is difficult to see what question does not affect them.

London, January 15.

PARIS.—The Armistice Commission has left for Treves.

Journalists to Peace Conference.

LONDON, January 15.

PARIS.—One thousand journalists are attending the Peace Conference, of whom 500 are Americans.

Joint Communiqué.

LONDON, January 15.

A "communiqué" from Paris states, that it has hitherto been the practice for Governments participating in the preliminary Peace conversation to issue separate communiqués regarding the proceedings. From to-day it has been decided to issue a joint "communiqué" of which the following is the English text, adopted by the British and American delegates.

Preliminary Meetings.

The President of the United States and the Prime-Ministers and Foreign Ministers of the Allied States assisted by the Japanese Ambassadors in Paris and London, held two meetings to-day lasting four and half hours, during which the examination of the rules of the Conference was continued and almost completed. It has been decided among other things that the following shall be the representations: the United States, the British Empire, France, Italy and Japan, five delegates apiece; and the British Dominions and India besides shall be represented as follows: two delegates respectively for Australia, Canada, South Africa and India, including the Native States, and one for New Zealand. Brazil shall have three, and Belgium, China, Greece, Poland, Portugal, Czechoslovakia, Rumania and Serbia two apiece and Siam, Cuba, Guatemala, Haiti, Honduras, Liberia, Nicaragua and Panama one apiece. Montenegro will have one but the rules concerning the last named designation shall not be fixed until the moment when Montenegro's political situation is cleared up. The meeting adopted the following two general principles:—Firstly each delegation being a unit, the number of delegates forming it can have no influence upon its status at the Conference, and secondly, in selection of its delegation, each nation may avail itself of the panel system. This will enable each State at its discretion to entrust its interests to such persons as it may designate. The adoption of the panel system particularly will enable the British Empire to admit among its five delegates, representatives of the Dominions, (including Newfoundland which has no separate representation) and India.

Acute Difference at Conference Even Among Five Great Powers.

LONDON, January 16.

PARIS.—The Draconian decision of the Peace Conference to issue no news except communiqués will be difficult to maintain because it would deprive the journalists from writing on many innocuous subjects. Apparently we applauded the exit of secret diplomacy prematurely. Of course what is patent to everybody is that there are acute differences at conference even among the Five Great Powers and the latter fear perhaps with reason that keen public discussion of these differences would not help their task. Hence it has been decided to keep the press at arms length and the public in ignorance.

Russia

The Russian Question.

LONDON, January 16.

The Press Bureau issues a message from Paris stating that President Wilson, the Prime Ministers and the Foreign Secretaries of the Allies discussed the question of the relations of the Conference and the Press and referred the matter to a meeting of the Press and the Allied and associated Governments this afternoon for interchange of views concerning future methods. It has been decided that the Governments shall mutually exchange the latest information regarding Russia with a view to a joint examination of the question.

Bolshevism in Russia.

Growing Opposition.

LONDON, January 16.

STOCKHOLM.—Telegrams from Petrograd report growing opposition to the Bolshevik regime. A violent peasant rising has occurred in the interior of Russia against the Bolshevik Peasant Committees, who are exercising tyrannical dictatorship, while the employees of three of the largest munition factories in Russia have struck for an agreement with the bourgeoisie and to end the civil war.

Government of Poland.

A Coalition Cabinet.

LONDON, January 16.

A telegram to the "Times" from Paris says:—An agreement has been reached between the Polish National Council in Paris (and the Warsaw Delegation, whereby M. Paderewski becomes Prime Minister, and is now engaged in forming a Coalition Cabinet. This signifies that complete accord has been reached between General Piludski and M. Paderewski. The former remains Chief of the Polish State. Poland will be represented at the Peace Conference by the National Council, M. Domwiski, and a delegate nominated by General Piludski.

Estonians Occupy Dorpat.

LONDON, January 16.

STOCKHOLM.—An Estonian communiqué says: We occupied the town of Dorpat which the enemy had evacuated.

Germany

Socialist Procession Broken Up.

LONDON, January 15.

AMSTERDAM.—A telegram from Berlin dated the 13th says:—A procession of the Majority Socialists in the Unter den Linden for which crowds of sightseers had congregated, was broken up by a sharp fusillade from the Spartacists on the rooftops.

National Assembly Elections.

Herr Ramhardt, War Minister, outlining Government's immediate plans said: Steps were being taken to ensure the orderly conduct of the National Assembly elections on the 16th, also disarming the population and restoration of order throughout Germany.

Situation in Germany.

Grave Disorder.

A State of Anarchy.

LONDON, January 16.

AMSTERDAM.—In spite of the apparent triumph of the Government in Berlin, news from other German centres shows that considerable disorder prevails. It is reported from Bremen that the Majority Socialists, beat the Independents and Communists at the Soviet polls, whereupon the latter proclaimed a Republic. However, the Government troops are besieging them at Wilhelmshaven. It is reported from Oldenburg that the President of the Ost-Friesland Republic has been overthrown and a Majority Socialist Government re-established. The Cuxhaven Soviet has proclaimed a Socialist Republic and occupied the bank.

German Delays.

BRUSSELS, January 16.

The German Military Commander in the neutral zone declared that he was unable to carry out the term of the Armistice. The Belgian Commander ordered removal of all arms from the zone.

Sharp Fighting in Dusseldorf.

BRUSSELS, January 16.

A telegram from Dusseldorf dated the 15th says:—Sharp fighting occurred at big demonstrations to protest against Spartacist terrorism. Over forty have hitherto been killed. Two thousand armed Spartacists captured and fortified a number of large buildings and are terrorising the population.

German Mine-Sweepers.

LONDON, January 16.

AMSTERDAM.—"The Rheinische Westfälische Zeitung" says:—The crews of all German mine-sweepers have struck demanding higher pay.

Spartacists Cleared Out.

LONDON, January 16.

AMSTERDAM.—A telegram from Berlin dated yesterday says that troops have thoroughly cleared out Spartacists from Moabit quarter. Large number of Spartacists have been taken prisoners and considerable quantity of arms captured with only slight resistance. The city was generally calm last night.

Egypt

Fakhri Pasha Capitulates.

Whole Hedjaz Free of Turkish Troops.

LONDON, January 16.

An official message from Cairo says:—Fakhri Pasha has capitulated to King Hussein under terms of armistice with Turkey. Delay in bringing garrison to compliance was due to its long isolation, necessitating permission for interchange of special communications with Constantinople. The whole of Hedjaz is now free of Turkish garrisons. Emir Abdulla representing the King of Hedjaz entered Medina on 13th and was welcomed with enthusiasm. He proceeded to the tombs of the Prophet where he offered mid day prayer.

Portugal

The Portuguese Revolt. Movement Suppressed.

LONDON, January 15.

A telegram from Budajaz says.—Telegraphic communication with Portugal has been restored. It is reported from Elvas that Lisbon is quiet. The seditious movement at Santarem has been completely suppressed and the Government is master of the situation.

Postal Communication Interrupted.

LONDON, January 15.

A telegram from Madrid dated the 14th says:—Postal communication with Portugal is interrupted, but it is reported from the frontier that the Revolution was carried on chiefly by troops from France with the object of replacing the Government by the supporters of ex-President Machado.

America

LONDON, January 19.

RIO DE JANEIRO.—The death is announced of President elect Alves.

Italy

Italian Cabinet Resigns Owing to Split.

LONDON, January 16

The Italian Cabinet has resigned owing to split on the question of Italy's claims to Dalmatia and Greek Islands under the secret treaty of 1915 which Mr. Sonnino desires to be fully carried out while the socialists headed by Mr. Bissolatti are in favour of compromise with Jugoslavs, surrender of Dodoneanese and cession of North Tyrol as far as Brenner.

Switzerland

Bolsheviks Deported from Switzerland.

LONDON, January 15th.—PARIS.—The Swiss Government is deporting all Bolsheviks.

Serbia

Serbian Capture 30,000 Bolsheviks.

LONDON, January 16.

Reuter learns that it is believed that there are still over half a million Germans under arms on the west front and that there has been no improvement in handling over the military material. We cannot yet remove troops from the Trans-Caspia in view of the necessity of preventing the Bolsheviks penetrating into North Persia and Kharassan. It is confirmed that Serbians have captured thirty thousand Bolsheviks with a thousand machineguns and much material at Perm. The Serbians have reached the river Kama but the Bolsheviks are advancing further south. Five Bolshevik armies with German officers are operating on this front.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi

Criminal Law Amendment.

Rowlatt Committee's Recommendations.

DELHI, January 17.

A Bill to make provision in special circumstances to supplement the ordinary Criminal Law and for the exercise of emergency powers by the Government is published. It gives effect to the recommendations contained in Chapter 17 of the Rowlatt Committee's Report in so far as they relate to emergency measures (punitive), emergency measures (preventive) and for provision for existing danger. It is divided into five parts. Under the first three parts (1) punitive measures, (2) preventive measures of a mild character, (3) preventive measures of a more stringent type, each can in turn be called into operation as recommendation in the report. Part (4) makes provision for the existing danger on the lines suggested in paragraph 196 of the report and Part (5) deals with certain miscellaneous matters.

Another Bill to provide for the amendment of the Indian Penal Code and the Code of Criminal Procedure 1898 is also published. It gives effect to the recommendations contained in chapter 17 of the Rowlatt Committee's Report in so far as they relate to punitive measures (permanent). Further Clause 3 adds to the Criminal Procedure Code a new Section 196-B as drafted by the Committee appointed to consider and revise the Criminal Procedure Code (Amendment) Bill.

Calcutta

Sir S. P. Sinha's Appointment "Capital".

CALCUTTA, January 17.

In noticing Sir S. P. Sinha's appointment the "Capital" writes.—We can all surely be magnanimous enough to accept the proposition that the elevation of an Indian to the Cabinet rank is an earnest that England desires India's partnership and not her antagonism or sulk submission.

Sir S. P. Sinha is no Ordinary Indian.

In his own land he is a man among men. In foreign parts he has held his own with the best. To regard him as the catpaw of a clever Israelite

is little short of blasphemy. Mr. Montagu by this bold stroke has appeared to Indian imagination as no British statesman before. It proves him not only a consummate politician but also a consummate artist direct in decent from Disraeli.

Bombay

ALEXANDRA DOCKS LABOUR TROUBLE.

Situation Growing Graver.

BOMBAY, January 17.

About a thousand labourers of the Alexandra Docks had gone on strike to-day. A visit round the dock area and Wadi Bunder shows that the men are working as usual in the Princess and Victoria docks. It appears that some restlessness prevails among the men belonging to the dry dock section. In the mill districts so far to-day quietness reported everywhere, but to counterbalance that, as already reported, in the Fort many people experienced an uncomfortable half an hour when the R.I.M. dockyard strikers went on a looting expedition. The Military strength has been considerably augmented by fresh detachments and this no doubt had a noticeable effect on the mental attitude of the strikers. Armoured cars are touring round the city and the necessary Military and Police precautions are being maintained in the strike area. At Jacob Circle headquarters of Police, Magistrates were found on duty. Armoured cars, a number of Military men and Police were always in readiness there for eventualities. A detachment of I. D. F. motor cyclists are on duty at Wadi Bunder. Last evening a mob of about 200 strikers collected at Wadia, attacked the employees of the Eastern Chemical Works, Port Trust Reclamation and City Improvement Trust and forced them to put down tools. The Police and a party of thirty Military asked the mob to disperse but they attacked the Police and Military with sticks and stones. The Military had to use their bayonets after which the crowd dispersed. In the affray two of the strikers were killed outright and three were found injured. In view of the fact that the Presidency Magistrates are on duty at the strike area, Mr. Dastur has been appointed Additional Presidency Magistrate to try cases.

Bombay Presidency Famine Relief Fund.

BOMBAY, January 17

The Hon'ble Mr. Purshotamdas Thakeredas, the Honorary Secretary and Treasurer of the Bombay Presidency Famine Relief Fund, sends the following report for the fortnight ending the 15th instant:—The total contribution to date amount to Rs. 3,77,3318. The total quantity of grass bought is 1½ crores lbs, besides cotton seed, husks and wheat cholla. Local committees have now been formed for Nasik and West Khandesh districts and their programmes of relief are being organised. Arrangement are being made to afford relief in Cutch through some local gentlemen. Many private individuals and institutions like Pinjrapoles seek the help of this fund to move their purchases of grass in the affected areas, but in view of Government restrictions on such movements and the complete occupation of sidings at despatching station with Government grass waggons, this committee had been unable to help such applicants. It is hoped that the government will still reconsider their policy in this matter and remedy the helplessness of the people, who wish to spend money in charitable cattle relief. With reference to despatches of fodder, about 20 lakhs lbs, have already been despatched by railway and sea and a steady movement of about 55 waggons a day is in view from the 17th instant. As to clothing grants, this had been given freely as asked. Bhattia volunteers had been paid Rs. 10,000 to prepare clothing required for Guzerat, Cutch, Kathiawar and their co-operation is valuable. Demand for cheap grain shops is great but the difficulty in securing the grain available only in other presidencies very much hampers the free starting of these. Rice is being sent wherever the same is demanded but of this bajri and maize are most in demand. Unfortunately these are not available in this presidency in sufficient quantities.

With regard to concessions agents of B. E. and C. I. Railway and G. I. P. Railway have kindly given an all round reduced rate for fodder moved by this fund. They have also agreed to carry free parcels and clothing to affected areas from this fund. A favourable reply from the Government of Bombay to this committee's application for concession in freight on the lines given in 1911-12 is awaited.

Labor Unrest in Bombay.

R. I. M. Dockyard Labourers.

It is now known that labourers working in R. I. M. dockyard did not return for work yesterday after tiffin interval. Workmen of constructors' branch numbering about four thousand prevented themselves before the office of that branch and made demonstrations.

Increased Wages Demanded

It is stated that they demanded increase in their wages on the ground that in other places workmen had been allowed some concession already and that they should be similarly treated. They began to be noisy and tried to induce workmen of factory branch also to come out.

Factory Stoned

They failed in their attempt and began to stone factory men causing slight injuries to a couple of them. The police were at once communicated with and sailors from some of the ships in the docks were also called in. The Police immediately arrived on the scene and dispersed the strikers.

Port Trust Labour Stuk to Work.

With regard to the Port Trust labourers, it is known that the men have so far loyally stuck to their work and rendered futile the endeavours of strikers to induce them to come out. The Port Trust employee number about ten to fifteen thousand workmen, including men employed on military work.

Dock Strike Sequel.

A visit round the bazaar gate and Frere Road this afternoon shows that all shops which were closed in those localities in the morning owing to dock strike were opened in the afternoon.

G. I. P. Railway Men Resume Work.

At the G. I. P. Railway Loco Workshops at Parel some half of the number, of about 7000 men working there, refused to work to-day after tiffin interval. The Loco Superintendent told them that they would not get any concessions if they struck work and assured them that only way to get concessions was to continue to do their work loyally. After an hour and half, stoppage the men resumed work.

Cloth Market Strike.

With regard to the strike at Cloth Market the Secretary of Native Piecegoods Association published a statement saying that 80 per cent. of strikers had returned to work. A counter statement signed by a number of Mehtas has now been published to the effect that the Secretary's estimate was exaggerated and that eighty per cent. were still out on strike.

Poona Famine Relief.

A Crowded Meeting.

POONA, January 17.

A meeting of the citizens of Poona City and Cantonment was held under the auspices of the Poona District Famine Committee on the 16th, at 5 P. M. in the Nana-Wada. Mr. Westrop, the Collector, being in the chair. The meeting was attended by the principal Government officers, Sardars, Pleaders, Professors, pensioners, merchants and representatives of other classes. After the Collector took the chair on the motion of H. H. the Chief of Staff, the Hon. Mr. Kamat, Chairman of the Committee, made a few remarks describing the acute distress prevailing in the district owing to famine and scarcity and calling upon all to supplement the efforts of the Government to alleviate the suffering. Mr. Luxmanno Gokhale, one of the Secretaries, gave a brief account of the circumstances in which the Committee was started and referred to the promise of a grant of Rs. 15,000 and the assurance of help in other ways from the Bombay Central Famine Relief Committee. He drew the attention of the audience to the gravity of the situation and the consequent need of liberal support from the citizens. He set out in brief the various ways in which the Committee had got to afford relief and requested all to do their duty to their needy and suffering brethren. The President in his speech alluded to the vast area over which distress had spread and the efforts of the Government to cope with the situation. He called upon all citizens to hasten to offer a helping hand to the suffering poor and starving cattle. Prof. Kale, Mr. Tarkude, Seth Parashram Khubchand and others spoke on the resolution appealing for funds. Messrs. Bhopatkar and Ghaswala thanked the volunteers who made a house to house collection of Rs. 3,000 in aid of the Famine Fund on the Sanakranti day. With a vote of thanks to the chair the meeting terminated.

Punjab

Congratulations to Mr. Sinha.

LAMORE, January 14.

The following telegrams were sent by the Secretary of the Reception Committee of the Indian National Congress, Amritsar, on the 17th January to (1) Sir S. P. Sinha, London. Accept sincere congratulations from Punjab. All expect your standing nobly for your country's cause. (2) The Prime Minister and the Secretary of State for India:—The whole country offers thankful congratulations on Sir Satyendra Sinha's appointment recognising rights of Indians.

Appeal Dismissed.

LAHORE, January 17.

The appeal preferred by Seth Rustomji a contributory of the People's and Amritsar Bank, against the order of Mr. Justice Broadway giving sanction to the compromise entered with Harkisha Lal by which the latter would be discharged from his liabilities amounting to 30 lakhs on payment of 25 lakhs by 10th February 1919 came up for hearing before Justice Chevis and Scott Smith to-day. At the outset Mr. Bevan Petman, Advocate, who appeared for the liquidators raised preliminary objection that the applicants had no locus standi as his name was not entered in the register kept for the purpose and he was no party before the trial Judge and also that the appeal was time barred. Counsel cited various English and Indian authorities in support of his proposition. Mr. Peckhy on behalf of Harkisha Lal explained that the latter had surrendered two lakhs in order to pay 12 lakhs, which he had to do at so short a notice last month and urged that the appellant had no right to appeal. Their Lordships after hearing Mr. Santanam for the appellant who relied on the just ruling and practice of the Court dismissed the appeal with costs.

Burma

Rangoon Rice Market.

RANGOON, January 16.

The rice market opened firm to-day and continued so. Big mills sold rice for January delivery at Rs. 325 and at Rs. 327-8-0. Small mills did business at Rs. 340 and Rs. 342-8-0, but later went to Rs. 345 buyers offering Rs. 340. Paddy is steady at Rs. 115/116 for rail and Rs. 121/121 for boat. There is a rumour that the export of old crop rice of which millers still hold a considerable quantity may be permitted as Java is a ready buyer at millers prices but in view of the previous statements as to India's need of rice this is not likely unless Java sugar is badly wanted by India, when a deal might be arranged outside. Quotations are January Rs. 325/326, February same, three months Rs. 327-8-0. It is reported that licenses up to 40,000 tons for February have been issued.

'Glenogle' Runs Ashore.

The hired transport "Glenogle" owned by the Seang Line went ashore this morning off Syriam while proceeding outward with a heavy cargo. She was found to be well on the flats. Efforts will be made at high tide this evening to pull her off. So far as is ascertainable she has sustained no damage. She was requisitioned by the Government in 1916 and has been used for stores transport ever since.

Central Provinces

Hindu University.

Sir Sivaramay Ayer Convocation Address.

BENARES, January 17. Sir Sivaramay Ayer, Vice Chancellor, gave a long address at the convocation. After deploring the death of Sir Sunderlal and Sir Gurudatta Bannerjee, he expressed profound feeling of thankfulness to His Highness the Chancellor for his attendance. It is a happy augury, he said, for the future of this University that its first convocation should be presided over by the enlightened Ruler of a model Indian State, who has ever been anxious to be in the vanguard of progress and whose deep interest in education is evinced among other things by the inauguration of a new University in his own state and by the acceptance of the office of Chancellor in the Universities of Mysore and Benares.

The federal character of the Indian Universities, the width of their jurisdiction and the absence of concentration stand in the way of existing bodies ever becoming essentially teaching Universities. Speaking for himself the Vice Chancellor remarked that it was a wise decision on the part of the Government of India that the Benares Hindu University was not given power to affiliate any institutions outside Benares.

Enrich Vernaculars.

There has been a growing feeling in the country that the existing system of University education has not been sufficiently correlated to the practical needs of fast changing material and economic condition and has not been sufficiently alive to the necessity for preservation of Hindu culture and ancient learning in the forcible fact of western knowledge and culture, that

Religious Instruction had been Neglected

that little had been done to enrich vernacular literature. The Benares Hindu University has been started to remedy these defects in education. It was not intended to be a reproduction of the type of existing Indian universities, but to combine four different functions, of aiming at discovery and advance of truth, development of character, harmonious cultivation of intellect, heart and aesthetic faculty and efficient training for vocations. This University aims to preserve and promote Indian culture by giving importance to Sanskrit learning.

Religious Instruction.

Referring to a remark recently made by Sir Rabindranath Tagore at a public meeting in Southern India that in the Hindu University he could find very little that would be called really Hindu the Vice Chancellor contended that the subject of proper religious instruction was still under consideration.

Indian Economic Resources.

For years past, he went on to say that the improvement of economic resources of India has been occupying the public mind and the Government's conscience has recently been awakened to taking steps to promote the industrial development of India and make it as self contained as possible. The dawn of a

New Era of Industrial Development

is in sight and it is the duty of the Hindu University to undertake the training of young men in departments of applied scientific knowledge, likely to be most beneficial in our present condition, such as engineering, agriculture and commerce, schemes regarding which are under consideration.

Ayurvedic College.

Another department which may be appropriately expanded in this University is that of Ayurvedic medicine, for which a separate college with a hospital might be established. Two Marwari gentlemen from Calcutta, who happened to be present at the convocation, promised a donation of one lakh for the purpose.

The Woe of Indifference of Educated Men.

observed Sir Sivaramay Ayer to the fine arts suggests yet another sphere of activity which the University would be justified in creating if sufficient funds were forthcoming, by opening a school of music, architecture and town planning, painting and sculpture.

Post Graduate Research.

He also emphasized the necessity of post graduate research work for which a committee has already been appointed.

LATEST

Nepalese Contingent Valuable War Service.

DELHI, January 17. The Nepalese contingent will leave Delhi between 31st January and 12th February for Ruxal on their return to Nepal. The contingent has rendered four years valuable service in India during the war.

Indian Soldiers Board Sir-George Lowndes President.

The Government of India has decided that the functions of Central Recruiting Board should now be definitely held in suspension and that in its place a new board called the Indian Soldiers' Board should be established, to advise on questions affecting the interests of Indian soldiers and non-combatants after they have left the colours. Its composition and membership will be the same as that of the Central Recruiting Board, but the Honorary Secretary of the Indian Imperial Relief Fund will be added as a member and Sir George Lowndes will take the place of Sir William Vincent as President.

Women's Education Society.

CALCUTTA, January 17. A public meeting was held this evening at Ram Mohan Library under the presidency of Sir P. C. Ray for the purpose of founding an institution called the Women's Education Society with the object of giving an impetus to the cause of girls and women in Bengal. Mr. Ashutosh Chaudhuri said that not a moment should be lost in devising measures for adequate education of Bengalee girls and women. A strong committee with lady J. C. Bose as Secretary was founded to popularise the Women's Education Society.

Mr. Hemendra Prasad Ghose, a Bengalee member of the Indian Press Deputation to England returned to Calcutta this morning and was given a public reception on arrival.

Congress Deputation to England. Passports for 15 Members.

It is understood that the Government of India would issue passports for fifteen members of the Congress Deputation to England.

"Times of India" on Millhands' Conditions.

Conditions.

BOMBAY, January 17. The "Times of India" in publishing an editorial article on the condition of mill hands referring to speeches made in recent years by successive chairmen of the Bombay Mill Owners Association says:—

Conditions of Mill Operatives Bad.

They present at first sight an appearance of being nothing more than a recognition that the condition of mill operatives is bad and that something must be done to remedy it and the annual recurrence of those pious aspirations to improve the condition of labour inevitably suggests the idea that no very determined effort has been made to carry those good intentions into practice. The inference thus drawn is not far from truth, but those who have found their attention drawn by the strike to this subject for the first time must not suppose that such inference represents the whole truth or anything like it. Even if the mill-owners had carried out such suggestions as that to build more chawls which in the past has often been put forward as a panacea for labour troubles of Bombay the position of millhands would not have been appreciably improved.

Housing of Mill Hands.

Referring to the latest annual reports of the Bombay President it says:—The Chief Inspector of Factories, Mr. Engel, writes a page in it on the housing of millhands which is full of suggestive considerations and a perusal of it confirms the belief that although the problem of the betterment of condition is full of intricacies the Mill-owners' Association have made no more than a very half-hearted attempt to solve it. He shows that chawls built for operatives by millowners have not been a success probably because tenants are not allowed to crowd together to their hearts content and because they have not the same facilities for absenting themselves from work as they find when they live in buildings unconnected with their mills. The Collector of Bombay Mr. Shepherd accepts those facts and in his introduction to the report makes the following very valuable suggestions:—Before any great improvement can take place it would seem necessary that the relations between mill owners and their employees should undergo very considerable change. After suggestion to reducing the working hours the article concludes:—There are other ways of ameliorating the condition of mill operatives than that and it is by a curious irony of fate that a scheme of building small dwelling houses for men employed in Century mill where strike originated was recently projected. The solution of the question may not be the ideal but it offers a far greater opportunity to the operatives than any other. By some such means as that with added facilities for education, the operative may be made to look upon his work with greater interest. The present high price materials is an obstacle to that extensive betterment of housing which is necessary but it is clear that if the establishment of better relations between the millowners and their employees is obtainable it is worth paying for.

LONDON, January 17.

PARIS:—In the Chamber M. Clemenceau replying to interpellations said:—The Conference was pursuing its labours in a spirit of cordiality and complete conciliation. It is stated that Mr. Wilson ejaculated what an abominable lie it was on learning of a statement according to the New York "Tribune" he would withdraw all Americans and leave France himself if some of his demands were not conceded. Conference favoured publicity but deemed it desirable to keep some matters secret in order to avoid bad feeling. M. Clemenceau also said:—That the French Government did not intend to change its policy regarding Russia. He contended that the panel system of representation at the Peace Conference would satisfy everyone and there was no question which a competent authority could not deal with it. For example the League of Nations was a question where representation of all interests was assured. The "Temps" understands that Siam which effectively took part in the war will be represented by two delegates, instead of one. It is anticipated that certain nations who have been allotted two delegates intend to protest at plenary sitting on the 18th against under representation.

LONDON, January 17.

ROME:—The French steamer Chaprol carrying 650 Greek Serbian and Russian passengers from Marseilles struck a mine off Messina and sank in four minutes. It is feared that five hundred were drowned. British steamer coheaton rescued 150.

LONDON, January 17.

AMSTERDAM:—The Essen Soviet has taken over control of coal mines.

LONDON, January 17.

AMSTERDAM:—A telegram from Berlin says:—Prolongation of armistice treaty was signed yesterday afternoon at Treves by Erzberger.

LONDON, January 17.

COPENHAGEN:—A telegram from Wolf Bureau in Berlin says:—It is persistently reported that Her Liebknecht who was arrested during night and attempted to escape while being conveyed across Tiergarten park in Berlin was killed by a shot fired by a soldier. Rosa Luxembourg while being conveyed under arrest from hotel was dragged from carriage and killed by the infuriated crowd. These reports are not yet officially confirmed.

LONDON, January 17.

PARIS, January 16th.—Owing to representations and protest by the British and American Journalists, the Peace Conference refrained from officially recording the resolution limiting the information supplied to the press, communiques and binding the plenipotentiaries to secrecy. The Conference moreover invited the associated journalists to formulate proposals to secure publicity of the proceedings of the conference and a committee of associated journalists was formed and given plenary powers to submit proposals to the conference at sitting on 17th. The British journalist delegation comprises correspondents of "Reuter" "Times" and "Daily Chronicle".

సింహగారి సహాయంతో పదవి:—అమృతసరమున జేసిన మహాసభ సన్మానసంఘ కార్యదర్శి "పంజాబు నారందరును మి మృణానందించుచున్నాడు. మి జేభాగిన్ద్ర కొరకు మి రుదారభాగముతో పనిచేసెదరని ఆశించుచున్నాడు" అని సింహగారికి "ఇండియా ప్రజల హక్కులను పాటించి సింహగారికి ఇండియా సహాయ మంత్రి పదవి నొసగినందుకు భారతీయులందరూ కృతజ్ఞతాపూర్వకమంద సమల శాచించుచున్నాడు" అని లామడుబాద్వి మాంటూ గూగార్లకును తంతివార్ల సంపెను.

గోదావరిజిల్లా సంఘము.

అంధప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

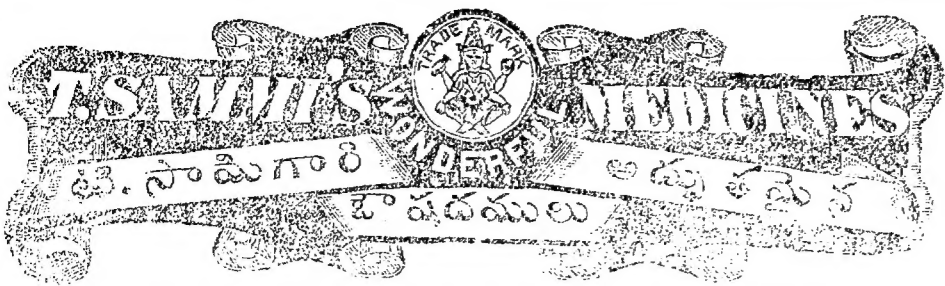
ఆయా, గోదావరి జిల్లా సంఘపు సంవత్సరాంతపు సభ యీ నెల 19-6 తేదీన జరుగుచు ననియు అందు జరుగుచుండు సంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహకవర్గ మేర్పడుననియు ప్రకటించుచు సంఘసభ్యుల కాన్వేన్ మంపబడినది. అంధ్రాంధ్రములందు అప్రతిమానపాండిత్యము కలిగి ప్రజాసేవా తత్పరులై మా మండల సమాధ్యక్షుడుగా నుండిన పాలవరం జమీందారు శివంగతు లగుటచే మామండలప్రజలకు కలిగిన కొరత ఇంతింతయు చెప్ప నలవి కాదు. వారు చనిపోతూన్న ము రమారమి రు 20000 (ఇరవదివేల రూప్యముల) విలువ గల తమ యమాట్యగ్రంథసంచయమును మామండల సంఘమున కొసగుటకులను మాజిల్లాప్రజల కాశ్రయ కృతజ్ఞతానిర్వా సములకు పాత్రులై కాగల్గిరి. వారి జీవిత కాలమున మామండలమునకు వారు చేసిన ప్రజాసేవాసాగ్రకవిన్నాముగ నేడని మండల సంఘభవనమునందు నెలకొల్పుటకు తమ చర్య తీసి కొనటకు సంఘసభ్యులను సవినయుముగ కోరుచున్నాను. వారిస్థానము ఆలంకరించి సమర్థతతో సంఘకార్యముల నిర్వహించుటకుందు వశిభిభానుబులును కాకినాడ పురపాలక సంఘాధ్యక్షులును కాసనసభాసభ్యులు నగు దివాన్ బహదర్ కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారు సర్వ విధముల తగి యుందు రని నా దృఢవిశ్వాసము. ఇందును గురించి తమ మోచనచేసి వారిని అధ్యక్షస్థానమునకు నియమించి రని సంఘసభ్యులను హెచ్చరించుచున్నాను.

పెక్కు సంవత్సరములనుండి జిల్లాప్రజల జేమ మారని వారి భావ్యాభిప్రాయకై విక్రాంతిలే పాటుపడి పనిచేయుచున్న మా మండల సంఘసంయుక్త కార్యదర్శులుగ నుండిన డగ్గిరాల వేంకట నూర్యప్రకాశరావు పంతులు బి. ఏ. గారు తగిరాస్పష్టము, వారివై నాధారపడియుండు నితర ప్రజాసేవకై కార్యములును వారికి తగిన గమనోసంగక పోవుటచే వారిపదవిని చాలించుకొన నిచ్చగించిరని కృతజ్ఞత తలెముచున్నాను. పంతులు గారి అనుభవజ్ఞానమును గ్రంథపరిచయమును గార్యభారతయు గుర్తించువారు నీమండలమున లేరు. వారితో సమానముగ సంఘకార్యముల నిర్వహింపగల సమర్థులు మామండలమున నింకొకరు లేరని నేను నిశ్చయముగ చెప్పుగలను. కాబట్టి యెటులైన వారి నొడంబరిచి తమతో సమానమైన సమర్థతార్హతల కలిగిన మరియొకరిని తరఫీతుచేసి తమ స్థానమున ప్రవేశపెట్టి గల్గవరకును ఈ పదవిని స్వీకరింపక తప్పదని మన సంఘసభ్యుల మందరూ నేకగ్రీవముగ వారిని కోరుట మనవిధి అయియున్నది.

రాజ్యపు మండలసభకు అగ్రాసహాధితి నెమ్మ కొని మండలసభలో ఆహ్వానసంఘమువారి యంగీకారము నిమిత్తము వారికి సమాచారమంపుట యీ సభయందు ఆచారముగా జరుగుపని అయియున్నది. అందుకు జనులారామయ్యపంతులు బి. ఎ. బి. ఎల్. రిజైర్లు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారును డగ్గిరాల వేంకట నూర్యప్రకాశరావు పంతులు బి. ఏ. గారును తగిన వారని నే నూచించుచున్నాను. కాబట్టి మా సంఘసభ్యులు తగుయోచనతో జిల్లాప్రజలయెడ తమకుగల విధ్యుక్తధర్మమును నెరవేర్చుకొందురు గాక యని కోరుచున్నాను.

అమలాపురం మహమ్మది వేంకటేశ్వరు జనవరి 14. మండలసంఘ కార్యనిర్వాహకసభ్యుడు.

అవసరములయొక్క గుణాతీతములను మెచ్చి యెచ్చి విమర్శించుట బంగారు వత్తమును, వెండివత్తమును బహుమానములుగా నొసగబడి వున్నవి. (1117)

హిందూ తెలుదము:—నగుమనోపి, నరముదెలుకు ఓ కీళ్లనాయువు, పక్కనోపి, కాళ్లు చేతులు పట్టు, పార్వ వాయువు, తలనోపి, యంకా యితరనాయువు శోషణ, అతి శీఘ్రముగా స్వప్నమగును.

దీని వెల 0-10-0, పెద్దదెచ్చి 2-8-0

హిందూకనాయము:—కడుపునోపి, కడుపులో మెడలకాయలు, అక్షిగము, ఓకిలింపు, భేది, వాంతిభేది, శిశు భేది రక్తభేది, నోటిపుండు, పండ్లనోపి, జన్మి, తేలువట్టడం, జలుబు, శ్రీలకు ఋతుకాలములయందు కలిగెడు కడుపు నోపి మెడలయినవిన్ని యంకా కడుపులో కలిగే యే విధ మయిన నోపులున్న అతి శీఘ్రముగా స్వప్నమగును.

దీని వెల ర. 0-10-0, 1-2-0, 2-0-0.

జ్వరనివర్తి:—సాధారణమైన దినాలపేరట నుండి జ్వరములు, చలిజ్వరములు అడవి కొండ జ్వరములు, పిత్తజ్వరములు, యంకా పలువిధములైన జ్వరములను బహు శ్వరగా నివర్తియగును. దీని వెల ర. 0-8-0, 0-15-0.

టి. సామి అద్భుత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిళ్లపేటి, సాహుకారుపేట, చెన్న నట్టణము.

రక్తశుద్ధి:—(బుడపూర్తివైయర్) ఇది కంఠముల

కారకము; మోహపాదలు, మేహరణములు, గంధిరణము, వరు పులు మొదలయినవాటిని స్వస్థముచేసి యే వాగణముచేత చెడి యూడినను రక్తమును శుద్ధుచేసి రక్తవృద్ధిచేయును. వెల ర. 1

తెల్లకాక:—తెల్లకాక, పచ్చకాక, మాత్రజ్వర మున తాళగూడని పంట, దుర్బాంసము మెరుగుట మొదలగు మూత్రావ్యారముల కవిగము. శ్రీ సుబంధ శోగములను రి దినములలో కరుగును. దీని వెల 2-0-0 పెద్దదెచ్చి 4-0-0.

దగ్గుమగ్గు:—ఇది దగ్గు, మగ్గు, గొమ్ము నోపి, గొంతుకన్నుట, కఫము మొదలయిన దగ్గులకు యంచి ఆపువధము. వెల 1-8-0.

సప్తకాశా:—ఇది యెవ్విధమున కలిగిన బలహీన మునున్న, నిద్రలో ఇంద్రియస్థలిత మగుటనున్న, ఇంద్రియ లోపమున్న, స్వప్నపరచి యింద్రియమును వృద్ధిచేసి పుష్టిని కలుగ జేయును. మొగతనము లేనివాండ్రకు మొగతనమును కలుగ జేయును. దీని వెల 1-0-0.

నోటిను.
1918 సం॥ం డిసెంబరునెలలో చిట్టనల్ల జ్యూటుమిలు రద్ద చెలామణి చేసుకొనుటకు మావద్ద విజయనగరం కాపు రద్దలు వారాయణం వెంకట్రాచయ్య అండు సమ్మనాకు
వేసు 50
పసుమర్తి గురుయూర్తి పల్లెట్ల కామరాజుగార్లు ,, 25
బెత్తా చిన పిరాస్వామి బలభద్రుని పెద
రమణయ్యగార్లు ,, 25
మారుపల్లి గవరాజుగారు ,, 25
చిట్టనల్ల L. K 40 X 29 Hemmed సంచులు వేసు వేరం పుచ్చుకుని చలామణి చేసుకొనుటకు తప్పిపోయినందున
ది 22-1-1919 సం॥ం తారీఖున చిట్టనల్ల జ్యూటుమిలురద్ద బహిరంగముగా పేలంపాటపాడి హెచ్చుపాటపాడిన వారికి కొట్టివేయబడును. పాట ఖాయమయిన వెంటనే సామ్మ యిచ్చి వేళ్లు తీసుకు వెళ్లవలెను. కావలసినవారు సాడనయ్యును. పాటపాడునారు పాటపాడుటకు పూర్వము 500 ధరావతు పుంచవలెను. పాట ఖాయమయినవెతక పాడినవారి ధరా వతు ఖరీదు సామ్మలో మినహాయించబడును. పాడనివారికి సామ్మ యిచ్చివేయబడును. పాటపాడినవారు గం 24 లు లోపల కురదలాసామ్మ చెల్లించని యెడల గం 24 లు తరు నాక తిరిగి ధరావతు పుచ్చుకొని వేలంపాడి వచ్చిక వస్తుం ధరావతు సామ్మలో మినహాయించబడును. మిగిలిన సామ్మ వాదను చేయబడును. ధరావతు చాలనియెడల కేషించిన సామ్మ రాబట్టుకోవడమవును. (1425)
నాశము నుబ్రహ్మణ్యము.
మట్టే నారాయణమూర్తి.

క్రొత్త ఆర్థికయుద్ధము
ఇప్పుడు ప్రపంచయుద్ధము సుఖకరముగ సంత మొందినందువలన మీ మాతృదేశము యొక్క పారిశ్రామిక ముక్తికై ప్రోరాడవలయునని ఇందు మూలముగా మిమ్ము హెచ్చరించుచున్నాము. భారతమాత తమ పుత్రులందరు స్వదేశీ కర్షిత మలను ప్రోత్సహ పరచెద రని తలచుచున్నది. సంక్రాంతి పుణ్యకాల మే తెంచుచున్నది. జ్ఞాపకము తెచ్చుకొని మా కంపెనీలో సభ్యత్వమునకై మీ చేళ్లను రిజిస్టరుచేయుచుకొనుడు. మేరు 1-కి 25 రూపాయలు మాత్రమే. ప్రజేక రుసుము 4 ల గాలు. ధరఖాస్తు పత్రములు వస్తే రాలు దరఖా మిద పంపబడును. 962
స్వదేశీ ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్,
బ్రాంచి: మధుర. కంజీవరం.

సిరాబిల్లలు
నీళ్లలో వేసిన వెంటనే కరిగిపోవును. మిక్కిలి ప్రకా శమానముగ నుండును. కాగితముల వినిగిపోకు ఒకబిళ్ల ఒకబుడ్డి సిరాయగును. ఆనద్యకముగ నీలివర్ణముగల నల్లటి సిరాబిల్లలు 144 టికి వెల 1-2-0. ప్రకాశమానమైనట్టియు నీలివర్ణముగల నల్లటి సిరాబిల్లలు 144 టికి ధర 2-12-0 ఎట్లటి సిరాబిల్లలు 144-ను 1-6-0 పచ్చని సిరామాత్రలు 144 టికి 1-4-0 పెద్ద మొ త్రముగ కొనువారలకు మంచి యినామియబడును (1278)
మదరాసు రాజధానికి సోలు యేజంట్లు:—
మెసర్సు కె. ఎన్. వి. ఆయ్యన అండుకో,
110, 111, తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు.
BENGAL INK FACTORY.
24, Tarak Chatterji Lane, Calcutta.

అమృతాంశనము
అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము
మధురమైనది. బాంబాయి అండ్ బ్రదర్స్

ఇనుప వ్యాపారము
మా వద్ద నీళ్లనోట్టులు, హస్తమాస్కా సెమెంటు కోల్తారు, అమెరికా గుండ్రపు కంబీలు, చల్లములు, కల యి నుల్లుకంబీలు, మేకపిప్పాలు, జోట్లకట్టు, బహుల్ నెలిం గు మొదలైన సామానులు అత్యుత్తమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. వెలలకు కాగితము వ్రాయుకొనుటాము.
అద్దాలలలి మహమ్మద్ అలి కంపెనీ,
(1412) 18, సెంటుదాసు పేటి, మదరాసు.

జ్వర హరి
దీనియొక్క నామధేయము తెలుపురీతియే జ్వర మును హరించుట కిది సాటిలేనిమందు. మలేరియా (విష వా (యజ్వరములకును, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరముల కును యె త్తినది. కొన్నినా పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయ ముగ జ్వరముందు సమయమందును యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యేలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బొత్తిగా నిలిచిపోవును.
ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన అనేకులలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:—
వకీలు (అటార్ని-ఆట్-లా) హెంరీ హెంరీ రంగ్ గారు వ్రాసిరి:— మీయొక్క 'జ్వరహరి' జ్వర ములను కరుగుచుండు అమోఘమైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోష పూర్వకముగా తెలిపించెదను. వర్షా కాల మారంభమందు సాల్ నెట్టిలో నుండు నా గ్రామ ములలో జూలీలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించు చుండగా, హెన్రీ వారియొక్క 'జ్వరహరి'నికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే వీరందరు స్వస్థుల చెందిరి.
ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుము.
ప్రతి ఔషధమోపులలోను వర్తకుల వద్దను దొరకును సీసాఒకటికి వెల ఆ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.
మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగాయీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.
హెన్రీ రంగ్ గారు క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

వాంతి బ్రాంతి నివారణి
ఓమం - కర్పూర్
ఓమం-కర్పూర్ అను ఔషధము ఆలివిరేచనము, కడుపునొప్పి, కడుపులో వాయువు మొదలగు వ్యాధు లను ఖండించుటకు ప్రసిద్ధమైన ఔషధము.
ఒక సీసా ఎననుండుగురిని బ్రతికొనచుంది.
వెన్సియన్ మిక్ష సానెటి రెవరెండు టి. ఎన్.
నికల్ సన్ గారు వ్రాసిరి:— వాంతిచేది కలిగినవారికి మీయొక్క ఓమం-కర్పూర్ గుణముచేసిందనుట నేను విశ్చిలి సంతోషముతో సాక్ష్యముచెప్పగలను. 1884వ సంవత్సరమున దక్షిణఇండియాలోనుండు మన్నార్ గుడి అనే నా పూరిలోనున్న చుట్టుపట్ల గ్రామములోనున్న వాంతిచేది విశేషముగా వ్యాపించి ఉండెడిచుమండె ను. ఒకరోజున యిద్దరు మనుష్యులు అందులో ఒకరు పోలీసుబంట్రోతు - మిక్కిలి దుఃఖముతో నా యింటికి వందుకుగాను వచ్చిరి. వారికి మీయొక్క ఓమంకర్పూ ర్ నుమారు, అనగా నడికరము, సీసా ఒకటి యిచ్చి వాడుకచేసే విధము చెప్పితిని: పక్షము, అనగా రెండు వారముల లోపల వారు తిరిగివచ్చి నాకు కందనములు చెప్పిరి. ఏడుగురు బిడ్డలును, ముగ్గురు శ్రీలును ఓమం కర్పూర్ వల్ల కాపాడబడి రని వాతో చెప్పిరి. వారు చెప్పిన దృష్టాంతము నిజమని నమ్ముటకు నాకు పూర్ణ మైన కారణము లుండెను.
దీనిని యింటిలో నుంచుకొనుము.
ప్రతి ఔషధమోపులలోను వర్తకులయొద్దను దొర కును. సీసా ఒకటికి వెల ఆ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11-0-0.
మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

హెన్రీ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెనీ,
ట్రే, వాడెక్ అంతు కంపెనీ, ఏజెంట్లు, 15, అరమనకార పేటి, మదరాసు.
(1122) Agents: Oakley, Bowden & Company,
15, armenian Street, MADRAS.

అమృతార్ణవ అవతేహ్యము.
ఈతేహ్యము రక్తమునుశుద్ధుచేసి తీర్చుచును హెచ్చిం గి అంతులకు కలిగితి నయ్యుకేసమునకు చేసి తేలి కాని ముంజుల కోగోట్టును. మొదలగు చల్ల చేసి కలిగెనునకు తేహ్యము రిగిరణమును దీర్చుటయి, శేతులు, కంజిప్పి. కొమ్మనోపి మొదలయినవాటిని శుద్ధుచే వివారించును. (309)
అర్ధతామ్ర తేచ్చి 1-8 రు. 2-0-0-0.
వైద్యశాస్త్ర మోక్షకంకర్ గోలింగ్,
అతంబ్రగ్రామం కొండరావనం, 15, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మల ముచందనము
(251) పెగ్గోగమునకు కుతారము వాయు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పర్వము లేదు. పిడికారీ నున్న గు రిగిరణిత్వల పనిలేదు. దువ్వ మైన మీ మలయచందనము ఎంతపు తెతాపు, పచ్చ అను మూడు విధముల పెగ్గోగమును మీ మలములలో మోపును. దీన్ని 1-8 2-0-0 గంధర్వపార్వసి, రాజమండ్రి.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు

కరోలా.

వాననలేదు, ఏరుచిలేదు, కష్టపడకము, పులితేపురాదు, పేరులుగావు, దినము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గ అయ్యెలాగున గర్భ శోధన గావించును.

శ్రీ పాను, 1 పాను నీసాలు నీసా 1-కి వెల రు. 2-8-0, 4-0-0.

శ్రీ జరు గారి లీవరు టానిక్.

వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల కొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య మునలన గలుగు బాధలకును, అలవతికును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసు గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.

నీసా వెల రు. 1-8-0.

కుల్ హట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను మెంట్లుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. స దో ష లి త ము కాశ్వతము.

ఈ సాల్వ్యూషన్ వెల్లె 1-కి రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd

Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.

పల్లెయు. ఇ. సిల్వ్ అండు కో., (లిమిటెడ్)

మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక జేరునుదాహరించ గోరెదము 368

విజ్ఞానచంద్రికా కరిమల్

అహమదాబాదు ననేకములను గడించిన శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమగారి గ్రంథములు.

అమృతవలి

అత్యద్భుతమైన నవల. నవరసము లాలాటచుండును వెల 1-4-0.

బుద్ధచరిత్రము

అనంతపురపు డగు నీతనిచరిత్ర మిక్కిలి మనోహరముగ వ్రాయబడినది. చక్కనితెలి. మంచి అచ్చు. వెల 0-8-0.

చిరునామా: ఆంధ్రప్రకాశికాలయము, 1154 తంబుకెట్టి పేట, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(884) ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ దృష్టి, వాస్తవానుకూలము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర కావ్యము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లు చేకరిమాహాణ, విశిష్టవిద్యోగములు గలవు. ఇంతేగాక మహాపుష్ప మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవములో సమాధియగుట, కీరములను తలకాయచేసి మాటలాడించుట, భూమిపై నాడయియున్న గాలిలో మినపప్పుని విడదాడవచ్చుట, మొదలగు అద్భుతములు గలవి.

ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. దీనివెల 4 రూ॥ 5 పి అర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

మోహిని కైలయు:— శ్రీ పురుషులు నాడు ఒక యోగ్యుడైనది. మెదడుకు చులువ జేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జీరును. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0

108, కేరళగోడ్ ఫోర్ట్, బొంబాయి, తంబుకెట్టిపేట, మదరాసు.

AWARDED GOLD MEDAL 490 IN THE BARODA EXHIBITION For its Sweet Lasting & Delightful Smell TO THE WORLD-RENOWNED OTTO PARASTAN (REGD.) Therefore, please just try and enjoy.

Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0

Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.

ALSO, PLEASE TRY OUR PARASTAN HAIR OIL (REGD.) Free from mineral oils. Best for the Hair. Prize Re. 1, and Postage Extra. Sample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co. No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

మంచి బూట్లకు సిరా. (1261)

అన్ని సిరాలకంటెకు శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి కాత్తెనది. అందరిచేతక మిక్కిలికొని యాడబడినది. ఒకమాత్ర ఒక బుడ్డివింద సిరా యగును. 144 మాత్రలు ఒక రూపాయి. 7 గ్రాములు కల వెల్లె 1-కి వెల రు 6-10-0 లు. ఎట్ల, పసుపు పచ్చని సిరాలు గ్రాము 1-కి రు 1-4-0 లు. ఈ ప్రత్యక్షత్యుక్తములు ఇంగ్లీషు భాషలో నుండవలయును.

The Manager, Swarnamayi Ink Store, 5, College Square, (W) Calcutta.

TOHFAKOSH WATCH & Co., Dealers in Watches Materials Tools, BHENDI BAZAAR, POST No. 9, BOMBAY.

(831) ఈ తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

పాల్వపు వేంకటాచల 594

వండితులవారి సిద్ధాపథములు.

లోకానుయహార క్రమారమాత్రల వివృతవనీ వరికింపుడు.

ప్రతి నక్షత్రమునను అక్షులకొలది నీసాయి విక్రయంక జరుపున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింజా, మలియన్స్, గోవా, కీచి, బెలెంజ్, తిస్సాస్థిరా, మున్నున ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపథమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "విశేషముక లోకానుయహార" కష్టాది మాత్రల నీసా మి యింటు జున్న యెదల, మాచికి ప్రదర్శుల నుచుండును, నీగీంపి, మొరపెట్టుకొనుట కప్పిసోపును. కీరలము, కీరవాతము, అజీర్ణము, భార్యవారము, జ్వరము, మాండ్లము, కులబద్ధము, కష్ట, గజము కొప్పి, బలహీనత, అశాశ్వతము, చెడ్డనీటినుండి గలగు వికారము, విస్తరితలకు గలగు జ్వరము, కష్ట, బామున, మరీయు గాతక రోగములను, ఈ సిద్ధాపథుల నీతననే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలగును.

ప్రత్యక్షములో దేశవిధము ఎడనట్టియు నుకయోగక గమలుగు కర్మాదిక మాలికలనుండియే యాచధములను తయారు చేయుచుండును.

విశిష్టమైన గుణావ్యాపార నుగులు, ప్రతి నీసాయిం దును ఉండును; మాను తిసిగొనకలెను.

అనుపానద్రవ్య, ప్రతి నీసాలో నూనె యుండును. 280 మాత్రలున్న నీసా 4రూ॥ లు, మాత్రమే.

6 నీసాయి లోకనాది తెప్పించుటకు ఒకరూ॥ ఖర్చుతోలేరి రు. 1-1-0

12. నీసా లోకనాది 5రూ॥ 2-12-0

28. నీసా లోకనాది 4రూ॥ 0-5-0

కను ప్రకాశములకు మాత్రమే లెముని దిను సిద్ధాపథములే గౌరవత.

మోహిని... శ్రీ పురుషులు నాడు ఒక యోగ్యుడైనది.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాన పనులను గురించియు, ఉల్కు, ఇనుపవాదములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకట్టలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతిసందర్భముల నెలహా నాలోచించవలెను. ఏరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి సంకేత పానిరి భగవంతులలో ననభరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు ప్రకాశింపవారు.

నిలాసము:— **ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ**

సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తంబుకెట్టి నెం 55కి రు, 239 మదరాసు

(పై రాష్ట్రాధికార గోడనప్పుడు ఈ ప్రకటనకు మాడ నుదాహరింప గోరుచున్నరు.)